

SODANKYLÄN KUNTA

TILAPÄISEN VALIOKUNNAN 5. KOKOUS/ PÖYTÄKIRJA

Kokous

Aika: 30.3.2026 klo 9.00- 10.00

Paikka: Kunnanvirasto / etäkokous

1 § Kokouksen avaus

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Mikko Pyhäjärvi avasi kokouksen klo 9.00.

2 § Läsnäolijat ja kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä:

- Mikko Pyhäjärvi, Sanna Ylitalo, Krista Stauffer, Eila Kivioja, Raimo Äärelä
- Sihteerinä Kalle Pyykkö
- Pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Krista Stauffer
- Pöytäkirja tarkastetaan 30.3.2026 klo 16 mennessä

Todettiin, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

3 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kokouksen työjärjestys hyväksyttiin esityslistan mukaisena.

4 § Kunnanhallituksen puheenjohtajan kuulemiskirjeen vastaanottaminen

Kuulemiskirje on lähetetty kunnanhallituksen puheenjohtajalle sähköpostitse 13.3.2026 ja kunnanhallituksen puheenjohtaja on kuitannut kirjallisesti, että kuulemiskirje on vastaanotettu. Määräaikaan vastaamiselle jatkettiin 27.3.2026 klo 16.00 saakka ja kunnanhallituksen puheenjohtaja antoi vastineensa määräaikaan mennessä.

Kuulemiskirjeen vastaanottamisen osalta päätetään seuraavasti.

1. käytiin keskustelua kunnanhallituksen puheenjohtajan vastineesta.
2. merkittiin kunnanhallituksen puheenjohtajalta saapunut vastine tiedoksi.
3. tilapäinen valiokunta totesi, että asiaan liittyen on saatu tarvittavat selvitykset eikä suullista kuulemistä eri osapuolilta tarvita.

5 § Kunnanhallituksen kuuleminen

Tilapäinen valiokunta on kuullut asiaan liittyen valtuustoryhmien puheenjohtajat, kunnanhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtajan ja molemmat varapuheenjohtajat, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen puheenjohtajan. Tilapäisen valiokunnan tulee kuntalain 35 §:n 3 momentin mukaan hankkia sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto.

Päätetään kunnanhallituksen lausunnon osalta seuraavasti.

1. hyväksyttiin liitteenä oleva lausuntopyyntö kunnanhallitukselle ja päätettiin lähettää se kunnanhallitukselle.
2. päätettiin, että määräaika kunnanhallituksen lausunnonle on 10.4.2026.

Liite Lausuntopyyntö kunnanhallitukselle
 Saapuneet vastineet 12 kpl

6 § Seuraavasta kokouksesta päättäminen

Päätettiin, että seuraava kokous on 13.4.2026 klo 9.00.

7 § Kokouksen päättäminen ja pöytäkirjan allekirjoittaminen

Päätettiin, että puheenjohtaja, sihteeri ja pöytäkirjantarkastaja allekirjoittavat pöytäkirjan sähköisesti.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.00.

Allekirjoitus sähköisesti

Puheenjohtaja Mikko Pyhäjärvi

Allekirjoitus sähköisesti

Sihteeri Kalle Pyykkö

Allekirjoitus sähköisesti

Pöytäkirjantarkastaja Krista Stauffer

Sodankylän kunnanvaltuusto on päättänyt tilapäisen valiokunnan perustamisesta (Kv 4 §/ 26.2.2026). Tilapäisen valiokunnan tehtävänä on selvittää, että nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta.

Tilapäisen valiokunnan on kuntalain 35 §:n mukaan hankittava kunnanhallituksen lausunto asiasta. Lausuntopyynnön ohessa toimitamme kunnanhallitukselle tilapäiselle valiokunnalle saapuneet vastineet asiassa. Lisäksi toimitamme oheismateriaalina kunnanhallitukselle tilapäiselle valiokunnalle saapuneiden vastineiden liitteitä, joista osa on julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä.

Pyydämme kunnanhallitusta toimittamaan kirjallisen vastauksen kunnan kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@sodankyla.fi tai tilapäisen valiokunnan puheenjohtajan sähköpostiin mikko.pyhajarvi@sodankyla.fi 10.4.2026 mennessä.

Tilapäisen valiokunnan puolesta

Mikko Pyhäjärvi,
tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja

Jari Hyvönen

11.3.2026

Kunnanhallituksen jäsen

Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtaja

VASTAUS TILAPÄISEN VALIOKUNNAN KUULEMISKIRJEeseen (4.3.2026)

1. Miten poliittinen yhteistyö on toiminut
 - a. Tällä valtuustokaudella ei ole ryhmien välisiä neuvotteluja pidetty pois lukien paikkajakoneuvottelut heti vaalien jälkeen. Näitä neuvotteluita veti suurimman valtuustoryhmän puheenjohtaja.
 - b. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on soittanut esityslistojen julkaisun jälkeen ja kysynyt listassa olevista asioista. Yleensä soitto on tullut ennen ryhmän kokoontumista, jolloin ei juurikaan ole kantaa otettavana.
 - c. Muuta poliittista yhteistyötä ei ole ollut, sitä ei ole johdettu kunnanhallituksen puheenjohtajan toimesta eikä ryhmien välisiä palavereita ole pidetty ennen kokouksia eikä niiden jälkeen. Ryhmien puheenjohtajia ei ole kutsuttu koolle kertaakaan.

2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta?

Kunnanvaltuusto päättää tämän asian tilapäisen valiokunnan esityksen pohjalta.

3. Onko velvollisuuksia laiminlyöty
 - a. Kunnanhallituksen puheenjohtaja on osa-aikainen kunnan työntekijä. Tietojeni mukaan puheenjohtaja ei ole raportoinut työnantajaa työajan käytöstä, pyynnöistä huolimatta.
 - b. Kuntalain mukaista poliittisen yhteistyön johtamista on laiminlyöty.

4. Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä
 - a. Minä en ole havainnut toimivallan ylittämistä.

5. Onko pysytty omissa rooleissa
 - a. Viranhaltijaorganisaatiosta on ilmaistu huolta, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on puuttunut operatiiviseen toimintaan. Tätä valiokunnan olisi hyvä selvittää.

Sodankylässä 11.3.2026

Jari Hyvönen

Vastine kuulemiskirjeeseen

Sodankylän kunta
Tilapäinen valiokunta

Vastine kuulemiskirjeeseen 4.3.2026

Viitaten tilapäisen valiokunnan kuulemiskirjeeseen vastaan esitettyihin kysymyksiin seuraavasti.

1. Miten poliittinen yhteistyö on toiminut

Kuluvan valtuustokauden alkuvaiheessa poliittinen ilmapiiri oli varsin kireä. Vaalien jälkeinen paikkajako herätti keskustelua ja paikoin myös vastakkainasettelua. Tilannetta kiristi alkuvaiheessa myös kiista Kitisen kevyen liikenteen sillasta, joka osaltaan vaikutti poliittiseen ilmapiiriin.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja käynnisti kauden alussa keskustelun kunnanhallituksen työskentelytavoista ja pelisäännöistä. Tämän aiheen käsittelyyn järjestettiin muutamia tapaamisia syksyn aikana, mutta asia ei ole edennyt varsinaiseen päätöksentekoon asti.

Omien havaintojeni perusteella kunnanhallituksen kokousten ilmapiiri on syksyn aikana pikkuhiljaa parantunut. Kokouksissa on ollut vähemmän äänestyksiä ja keskustelussa on ollut aiempaa enemmän pyrkimystä kuunnella myös eri näkemyksiä. Puheenjohtaja on kokousten johtamisessa antanut keskustelulle tilaa, mikä on omasta näkökulmastani ollut pääosin toimiva toimintatapa.

Kunnanhallituksen iltakouluja on järjestetty jonkin verran käsittelyssä olevista asioista. Näiden määrää voidaan pitää kohtuullisena.

Olen kuitenkin pitänyt hieman puutteellisena sitä, että laajempia poliittisia keskustelutilaisuuksia – joissa olisivat mukana kunnanhallituksen lisäksi valtuuston puheenjohtajisto sekä valtuustoryhmien puheenjohtajat – ei ole järjestetty useammin. Tällaisilla tilaisuuksilla voitaisiin vahvistaa yhteistä tilannekuvaa ja poliittista keskustelua. Tämän kaltaisten tilaisuuksien järjestäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä sekä kunnanhallituksen että valtuuston puheenjohtajiston välillä.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on ollut suhteellisen säännöllisesti yhteydessä ja on käyty keskusteltua ajankohtaisista valmisteluissa olevista asioista.

2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanvaltuuston luottamusta

Kysymys valtuuston luottamuksesta on luonteeltaan sellainen, että yksittäinen valtuutettu voi käytännössä arvioida vain omaa näkemystään. Koko valtuuston luottamus voidaan todeta vasta valtuuston mahdollisessa äänestyksessä.

Pidän tässä vaiheessa perusteltuna odottaa tilapäisen valiokunnan selvitystä ja raporttia ennen lopullisen kannan muodostamista. Valiokunnan tehtävänä on selvittää asiaa kokonaisuutena ja tuoda valtuuston päätöksenteon tueksi mahdollisimman objektiivinen kuva tilanteesta.

3. Onko velvollisuuksia laiminlyöty

Kysymys velvollisuuksien laiminlyönnistä on esitetty varsin yleisellä tasolla. Jotta asiaa voisi arvioida mahdollisimman täsmällisesti, olisi ollut hyödyllistä yksilöidä tarkemmin ne tilanteet tai tapahtumat, joihin arviointi kohdistuu. Vastaan tämän vuoksi kysymykseen pääosin yleisellä tasolla omien havaintojeni ja käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan velvollisuuksia voidaan tarkastella erityisesti kuntalain ja kunnan hallintosäännön kautta.

Omien havaintojeni perusteella kunnanhallituksen kokousten johtamisessa ei ole ollut sellaisia seikkoja, joita pitäisin velvollisuuksien laiminlyöntinä. Puheenjohtaja on antanut keskustelulle tilaa ja kokoukset ovat pääosin edenneet asiallisessa järjestyksessä. Joissakin tilanteissa kokouksissa on esiintynyt kommentointia ilman puheenvuoroa, johon olisi voitu puuttua hieman tiukemmin, mutta kyse ei ole ollut systemaattisesta toimintatavasta.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan osa-aikaiseen työsuhteeseen liittyen kunnanhallitus toimii työnantajan edustajana. Työaikakirjanpidon asianmukainen pitäminen on tässä keskeinen velvollisuus. Olen kuluvan vuoden aikana ottanut asiasta kantaa useissa virallisissa ja epävirallisissa tilanteissa, koska pidän tärkeänä, että työnantajan näkökulmasta työajan suunnittelu ja kirjanpito ovat selkeitä ja asianmukaisia.

Työaikajärjestelyihin liittyvistä kysymyksistä on keskusteltu puheenjohtajiston tasolla jo aiemmin. Kehityskeskustelun jälkeen työajan suunnittelua on kuitenkin selkeytetty, ja ainakin maaliskuun osalta työaikasunnitelma on laadittu etukäteen.

Olen kuullut myös muita väitteitä mahdollisista velvollisuuksien laiminlyönneistä. Tietoni näistä perustuvat kuitenkin pääosin keskusteluihin ja kuulopuheisiin. Olen keskustellut näistä asioista

myös kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa, ja hänen näkemyksensä tilanteesta on joiltakin osin ollut erilainen kuin esitetty kritiikki. Tämän vuoksi pidän perusteltuna, että tilapäinen valiokunta selvittää asiaa tarkemmin käytettävissä olevan aineiston perusteella.

4. Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä

Olen kuullut keskustelua tapauksesta, jossa kunnanhallituksen puheenjohtaja olisi allekirjoittanut kunnan edunvalvontakirjeen yksin. En kuitenkaan ole nähnyt kyseistä kirjettä enkä tunne sen sisältöä, allekirjoitusmuotoa tai valmisteluun liittyneitä taustatietoja. Tämän vuoksi en pysty arvioimaan, onko kyseessä ollut toimivallan ylitys vai kunnan edunvalvontaan liittyvä kannanotto.

En myöskään ole saanut yksilöityä tietoa muista mahdollisista tilanteista, joissa toimivaltaa olisi väitetty ylitetyn. Tämän vuoksi en pysty ottamaan kantaa asiaan laajemmin.

Pidän tarkoituksenmukaisena, että tilapäinen valiokunta selvittää asiaa tarvittavien asiakirjojen ja kuulemisten perusteella.

5. Onko pysytty omissa rooleissa

Kunnallisessa päätöksenteossa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolit täydentävät toisiaan. Viranhaltijat vastaavat asioiden valmistelusta, kun taas luottamushenkilöt ohjaavat toimintaa poliittisesti ja tekevät päätökset.

Olen kuullut väitteitä siitä, että kunnanhallituksen puheenjohtaja olisi joissakin tilanteissa puuttunut asioiden valmisteluun. En kuitenkaan tunne tarkasti näitä tilanteita. Olen käsittänyt, että ainakin joissakin tapauksissa on keskusteltu asioiden valmistelun aikatauluista. Omasta näkökulmastani tällainen keskustelu on kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävässä varsin tavanomaista ja kuuluu poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon väliseen yhteistyöhön.

Muilta osin tietoni asiasta perustuvat pääosin keskusteluihin ja kuulopuheisiin, minkä vuoksi en pysty ottamaan yksityiskohtaisemmin kantaa yksittäisiin väitteisiin.

Sodankylässä 10.3.2026

Jukka Lokka
kunnanhallituksen jäsen
valtuustoryhmän puheenjohtaja

Lausunto tilapäiselle valiokunnalle

Päiväys: 12.3.2026

Laatija: Kunnanjohtaja Jari Rantapelkonen, Sodankylän kunta

Lausunnon perusteet

Kunnanvaltuusto päätti 26.2.2026 (§4) perustaa tilapäisen valiokunnan selvittämään, nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja Mari-Anne Penttinen valtuuston luottamusta kuntalain 35 §:n ja 93 §:n mukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on selvittää: 1. poliittisen yhteistyön toimivuus, 2. valtuuston luottamus puheenjohtajaan, 3. velvollisuuksien mahdollinen laiminlyönti, 4. toimivallan mahdollinen ylittäminen, 5. roolijaon toteutuminen poliittisen ja operatiivisen johdon välillä (4§/27.2.2026). Valiokunta (4§/4.3.2026) on pyytänyt kunnanjohtajalta lausuntoa näistä kokonaisuuksista.

Tämä lausunto perustuu lainsäädäntöön, hallintosääntöön, hyvän hallinnon periaatteisiin, koulutusmateriaaleihin ja omiin havaintoihini. Lisäksi olen keskustellut ja haastatellut henkilöitä, jotka ovat tekemisissä kunnanhallitukseen tulevien asioiden valmistelussa. Tämä lausunto kuvaa muutamain esimerkein menettelytapoja ja toimintaa suhteessa lakiin ja hallintosääntöön sekä ohjeisiin ja koulutusmateriaaleihin eikä kohdistu henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

1. Tehtävän hoitamisen edellytykset ja johtamisjärjestelmä

1.1 Puheenjohtajan toimintaedellytykset tehtävän hoitamiseen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja valittiin tehtävään 5.6.2025. Hänellä on ollut hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseen, sillä hänet valittiin tehtävään yksimielisesti. Puheenjohtaja valittiin suurimmasta valtuustoryhmästä. Lisäksi hänellä oli tätä ennen kokemusta valtuustosta neljän vuoden ajalta ja kunnanhallituksesta kahdelta vuodelta.

Puheenjohtaja valitsi pelkän luottamustehtävän hoitamisen sijasta 40-prosenttisen osa-aikaisen työsopimussuhteen kunnassa. Tämä järjestely on mahdollistanut tehtävää varten varatun ajan, selkeän tehtävärakenteen ja hallinnon tuen, mikä on lisännyt edellytyksiä onnistua tehtävässä.

Puheenjohtaja on saanut laajan perehdytyksen tehtävään. Koulutusta on ollut poikkeuksellisen paljon mm. johtamisesta, roolijaosta, yhteistyöstä, kokouskäytännöistä ja luottamuksen rakentamisesta.

Puheenjohtaja on ollut onnekas, sillä hänen ympärilleen rakentui erittäin kokenut tiimi. Molemmat kunnanhallituksen varapuheenjohtajat ovat toimineet kunnanhallituksen puheenjohtajina ja toinen heistä myös kuntaan palkattuna osa-aikaisena (40 %) puheenjohtajana. Tärkeä yhteistyökumppani kunnanvaltuuston puheenjohtaja on myös erittäin kokenut seitsemännen valtuustokauden valtuutettu. Viranhaltijaorganisaation tärkein yhteistyökumppani on kunnanjohtaja, jolla on 10 vuoden kokemus kunnan johtamisesta kolmessa kunnassa.

1.2 Poliittisen ja operatiivisen johtamisen tehtävät ja roolit

Kuntalain mukaan:

- **kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä (40 §)** ja
- **kunnanjohtaja johtaa kunnan operatiivista toimintaa ja hallintoa (38 §).**

Lausunto tilapäiselle valiokunnalle 12.3.2026

1(5)

Tämä roolijako on kuntahallinnon peruseriaate: Poliittinen johto päättää *mitä* tehdään, ja viranhaltijat valmistelevat ja toimeenpanevat *miten* se tehdään. Mitä selkeämpi roolijako, sitä paremmin yhteistyö toimii. Mitä enemmän osapuolten välillä on luottamusta, sitä paremmin yhteistyö toimii. Kuntaliiton lähteiden mukaan tulisi erityisesti kiinnittää huomiota luottamuksen rakentumiseen valtuustokauden alussa.

Kuntaliiton lähteiden kuten *Kunnanjohtajat kiirastulessa (2024)* mukaan poliittisen ja ammatillisen johdon yhteistyötä heikentää eniten roolien epäselvyys ja poliittisen johdon puuttuminen operatiiviseen valmisteluun, joka aiheuttaa luottamuspulaa.

2. Keskeiset havainnot valiokunnan arvioitaviksi

2.1 Työsopimusvelvoitteiden noudattaminen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Mari-Anne Penttinen toimii valtuuston päätöksen (Kv 69 § / 24.6.2025) mukaisesti osa-aikaisena kunnanhallituksen puheenjohtajana palvelussuhteessa Sodankylän kuntaan. Puheenjohtajan työsopimus astui voimaan 1.8.2025 alkaen. Puheenjohtaja toimii työsuhteessa kuntaan ja on velvollinen noudattamaan työaikalakia, työsopimusta ja työnantajan ohjeistusta. Työaikalain mukaan työnantajan tulee seurata työntekijän tekemiä työtunteja (työaikalaki 9 §).

Liitteessä 1 on kuvattu, miten velvoitteita on noudatettu. Kuvauksen perusteella:

- työaikoja ei ole ilmoitettu työnantajalle ennakoon kuten on ohjeistettu
- työaikakirjanpitoa ei ole toimitettu, joten työnantaja ei ole voinut seurata työaikaa
- työskentelypaikka on poikennut työsopimuksen määräyksestä ilman etätyösopimusta
- mahdollisia vapaita ei ole merkitty eikä ilmoitettu työnantajalle
- ohjeistusta on annettu useaan otteeseen.

Työaikavelvoitteiden laiminlyönnit ovat vaikeuttaneet työnantajan valvontavelvollisuuden toteutumista.

Johtopäätös: Työsopimusvelvoitteita ei ole noudatettu.

2.2 Asioiden esittely kunnanhallituksessa

Sodankylän kunnan hallintosäännön (3 § / kv 23.5.2024) mukaan kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksessa esittelijänä. Kuntalain, hallintosäännön ja vakiintuneiden kunnallishallinnon kokouskäytäntöjen perusteella esittelijälle annetaan aina ensimmäinen puheenvuoro ennen päätöskeskustelun aloittamista. Kuntaliiton *Kuntapäätäjän kokouskäsi kirja (2025)* korostaa, että päätöksenteko perustuu esittelyyn ja että esittelijä vastaa asian valmistelusta.

Kokouksen puheenjohtaja vastaa kokouksen kulusta ja järjestyksenpidosta, mutta ei johda asioiden esittelyä eikä esittelyvastuuta voi siirtää tai ohittaa. Puheenjohtajan tehtäviin kuuluu puheenvuorojen jakaminen oikeassa järjestyksessä esittelyn jälkeen.

Havaintojen perusteella:

- esittelyä ei kaikissa kokouksissa ole annettu esittelijälle; kahdessa viimeisessä kunnanhallituksen kokouksessa esittelyjä ei ollut yhdessäkään asiassa
- keskusteluja on avattu ilman esittelyä
- esittelyvastuuta on siirretty muille viranhaltijoille tai toimijoille
- asiantuntijoita on kutsuttu kokouksiin ilman esittelijän hyväksyntää.

Lausunto tilapäiselle valiokunnalle 12.3.2026

2(5)

Johtopäätös: Menettely poikkeaa lakisääteisestä roolijaosta ja heikentää esittelyn riippumattomuutta. Tämä viittaa toimivallan ylittämiseen.

2.3 Yhteistyövelvoitteen toteutuminen

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävä edellyttää täsmällisyyttä, ennakkointia sekä yhteistyökumppaneiden ajan ja roolin kunnioittamista. Puheenjohtaja on kuitenkin toistuvasti saapunut myöhässä yhteistyötilaisuuksiin, hänen järjestämiinsä poliittisiin ja viranhaltijoiden kanssa sovittuihin tapaamisiin.

Sillä on vaikutuksia useisiin puheenjohtajan keskeisiin johtamis- ja yhteistyötehtäviin, sillä hänen lakisääteinen roolinsa on johtaa poliittista yhteistyötä ja vastata niistä tilaisuuksista, joita hän johtaa tai järjestää. Toistuva myöhästyminen haittaa tilaisuuksien tarkoituksenmukaista läpivientiä, heikentää päätöksentekokulttuurin toimivuutta ja vaikuttaa kielteisesti puheenjohtajan johtajuuskuvaan sidosryhmien ja viranhaltijoiden silmissä. Lisäksi se kaventaa mahdollisuuksia rakentavaan yhteistyöhön ja sen johtamiseen.

Johtopäätös: Menettely on ristiriidassa kuntalain 40 § (poliittisen yhteistyön johtaminen) ja 69 §:n (arvokas käyttäytyminen) kanssa sekä poikkeaa myös Sodankylän kunnanvaltuuston hyväksymistä eettisistä ohjeista (Kv 8.11.2024 § 76), joiden mukaan ”Käyttäydymme arvokkaasti ja muita kunnioittavasti”.

2.4 Operatiivisten asioiden valmistelurauha

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on johtaa poliittista yhteistyötä, ja hänen toimivaltansa sijoittuu poliittiselle tasolle. Kuntalain 38 §, 39 § ja 40 § määrittävät, että asioiden valmistelu kuuluu viranhaltijoille ja on osa operatiivista johtamista. Valmistelutyön edellytyksenä on työrauha, jotta valmistelu voidaan toteuttaa huolellisesti, puolueettomasti ja oikea-aikaisesti.

Valtuutetuilla on kuntalain 83 §:n mukainen oikeus saada tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat tiedot. Tämä tieto-oikeus koskee kuitenkin vain valmiita asiakirjoja ja jo olemassa olevia tietoja. Julkisuuslain 6 § ja 7 § rajaavat selkeästi, että keskeneräiset valmisteluasiakirjat eivät ole julkisia, eikä viranhaltijalla ole velvollisuutta luovuttaa niitä valmistelun ollessa kesken.

Luottamushenkilön käsikirjassa (2025) todetaan, että ”Viranhaltijat valmistelevat päätökset. Päätöksentekoa koskee valmistelurauha.” Käsikirjassa täsmennetään, että valmistelurauha tarkoittaa muun muassa sitä, ettei luottamushenkilö puutu valmisteluun, vaan valmistelusta vastaavat viranhaltijat. Myös USO8-verkoston koulutusmateriaaleissa korostetaan, että puheenjohtajien tulee tukea viranhaltijoita tehtävien asianmukaisessa hoitamisessa ja kunnioittaa kunnan johtamisjärjestelmää, jossa kunnanhallituksen valmistelu- ja esittelyvastuu kuuluu kunnanjohtajalle.

Havaintojen perusteella kunnanhallituksen puheenjohtajan toiminta on vaikeuttanut työntekijöiden ja viranhaltijoiden työ- ja valmistelurauhaa puuttumalla operatiiviseen valmisteluun ennen kuin asiat ovat olleet riittävästi, asianmukaisesti ja puolueettomasti valmisteltuja kunnanhallituksen esityslistalle. Toiminnassa on ilmennyt piirteitä, jotka viittaavat poliittisen ja operatiivisen roolin rajan hämärtymiseen, kuten pyrkimys vaikuttaa

keskeneräisiin valmisteluasioihin ja osallistua viranhaltijoiden vastuulle kuuluvaan valmisteluun.

Esille on tullut tapauksia, joissa puheenjohtaja on osallistunut seminaarien valmisteluun, edistänyt yksittäisiä intressejä, aikonut ottaa valmistelu vastuuta itselleen sen jälkeen, kun viranhaltija on todennut asian tulevan valmisteluun myöhemmin talousarviovuonna, laatinut viranhaltijoiden tehtäväksi kuuluvaa asiakirjaa ilman viranhaltijoiden osallistumista sekä allekirjoittanut edunvalvontakirjeen yksin ilman toimivaltaa. Myös vastaamatta jättäminen viranhaltijan kysymyksiin kertoo hyvän hallinnon periaatteiden laiminlyönneistä ja kunnan toimintaa vaikeuttavasta toiminnasta.

Johtopäätös: Operatiiviseen toimintaan puuttuminen on häirinnyt työntekijöiden työrauhaa ja viranhaltijoiden valmistelurauhaa. Se on voinut heikentää valmistelun riippumattomuutta ja yhdenvertaisuutta. Toiminta on poikennut kuntalain mukaisesta roolijaosta ja kunnanhallituksen päätöksestä sekä hallinnollisista ja johtamisvastuuseen liittyvistä yhteistyövelvollisuuksista.

2.5 Vastuu julkisuudessa toimimisessa

USO-verkoston valtuutetuille suunnatussa koulutuksessa 16.9.2025 todettiin, että kunnanhallituksen ”puheenjohtajalta edellytetään kykyä käsitellä ristiriitoja ja pitää hallitus riittävän yhtenäisenä vaikeista asioista päätettäessä.” Koulutusmateriaalissa korostetaan, että ”Ristiriitatilanteissa puheenjohtajan tehtäviin kuuluu sovittelu ja ratkaisujen etsiminen.”

*Sodankylän kunnan some-ohjeen (2020) mukaan ”Kunnan viranhaltijoiden/työntekijöiden ja luottamushenkilöiden tulee noudattaa yleisiä hyvän maun mukaisia pelisääntöjä toimiessaan sosiaalisessa mediassa ja käyttäytyä tehtävänsä ja asemansa edellyttämällä tavalla.” Ohjeen mukaan: ”Esiinnyt siis aina organisaatiosi edustajana.” Puheenjohtajalla on asemansa vuoksi korostunut vastuu sekä juridisesti että poliittisesti sanomisistaan. Luottamushenkilöille suunnatussa *Luottamushenkilön käsikirja 2025* -julkaisussa todetaan, että luottamushenkilön rooli asettaa tiukemmat rajat käyttäytymiselle, ja sosiaalisessa mediassa julkaistut viestit ovat julkista valtaa edustavia kannanottoja, eivät yksityishenkilön mielipiteitä.*

Puheenjohtaja on antanut haastatteluja lehdistölle ja julkaissut kannanottoja sosiaalisessa mediassa sen jälkeen, kun tilapäisen valiokunnan perustaminen oli tullut vireille. Julkinen viestintä on kohdistunut käynnissä olevaan prosessiin ja poliittisiin yhteistyökumppaneihin, ja sanomisissa on viitattu luottamuksellisiin keskusteluihin, prosessin motiiveihin sekä muiden toimijoiden toimintaan. Myös henkilöihin viittaavia arvioita on tehty.

Sananvapauden käyttäminen edellyttää vastuullisuutta. Puheenjohtajan asemassa ilmausten tulee olla asiallisia, tehtävään sopivia ja huolellisesti harkittuja. Toisten sanomisten tai epävirallisten tietojen ja huhujen levittäminen ei ole asianmukaista. Kunnan some-ohjeet sekä luottamushenkilöille annetut toimintaohjeet korostavat pidättyvyyttä erityisesti silloin, kun asia on vielä valmistelussa tai muutoin keskeneräinen.

Johtopäätös: Virkavastuussa olevan toiminnan tulee olla kunnan toimintaa tukevaa eikä sitä vahingoittavaa. Julkinen viestintä ei kaikilta osin ole vastannut kuntalain sekä luottamushenkilöille annettujen ohjeiden vaatimuksia.

2.6 Henkilöstöasiat viranhaltijoiden vastuulla

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on kuntalain mukaan johtaa poliittista yhteistyötä. Kunnan eettisissä ohjeissa (2024) todetaan, että ”toiminnan hyväksyttävyyden arvioitaessa tulee kiinnittää huomioita siihen, miltä toiminta näyttää ulkopuolisen silmin.” Henkilöstöasioiden ja muun operatiivisen toiminnan johtaminen kuuluu viranhaltijoiden vastuulle.

Havaintojen mukaan puheenjohtaja on toiminut seuraavasti:

- osallistunut asioiden valmisteluun tekemällä työtä yksittäisen työntekijän kanssa
- edistänyt yksittäisen työntekijän asiaa ohi esihenkilöportaan
- pyytänyt salassa pidettäviä henkilötietoja yksittäisestä työntekijästä
- esittänyt talousarvioon yksittäiseen työntekijään liittyvää henkilöstömuutosta ilman viranhaltijan valmistelua
- pyrkinyt edistämään yksittäisen työntekijän etua valitusasiassa.

Tämä on lisännyt viranhaltijoiden esihenkilötyön kuormittavuutta ja koettu painostavaksi.

Johtopäätös: Henkilöstöasioihin puuttuminen ylittää puheenjohtajan roolin rajat ja sellainen poikkeaa kuntalain mukaisesta tehtävästä johtaa poliittista yhteistyötä. Yksittäisen työntekijän edun ajaminen ei kuulu puheenjohtajan toimivaltaan.

3. Kokonaisarvio

Kuntalain (410/2015) mukaisen johtamisjärjestelmän perusteella kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävänä on 40 §:n mukaan johtaa poliittista yhteistyötä. Hänen toimivaltansa ei kuitenkaan ulotu operatiiviseen johtamiseen, kuten asioiden valmisteluun tai henkilöstöasioihin, sillä nämä kuuluvat viranhaltijoille kuntalain 38 §:n ja 39 §:n perusteella.

Lausunnossa esitettyjä havaintoja yhdistää se, että ne sijoittuvat poliittisen ja operatiivisen johtamisen rajapintaan ja vaikuttavat yhteistyön toimivuuteen. Vaikka tässä yhteydessä on tuotu esille vain joitakin esimerkkitapauksia, niiden perusteella voidaan todeta, että kyse ei ole yksittäisistä poikkeamista, vaan toistuvista menettelyistä.

Kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan arvioida, että havaitut menettelytavat ovat heikentäneet yhteistyön toimivuutta ja vaikuttaneet haitallisesti operatiiviseen johtamiseen, kuten asioiden valmistelurauhaan ja esittelyyn. Lisäksi ne ovat vaikuttaneet henkilöstön työrauhaan ja hyvinvointiin sekä kunnallisen päätöksentekoprosessien toimivuuteen.

Lopuksi

Tämä lausunto antaa mahdollisuuden arvioida kunnan johtamisjärjestelmän toimivuutta erityisesti poliittisen ja operatiivisen roolijaon toteutumisen, valmistelun, esittelyn ja yhteistyökäytäntöjen näkökulmasta. Lisäksi voidaan tarkastella, miten menettelyt ovat vaikuttaneet henkilöstön organisaation toimivuuteen ja työrauhaan.

Aineiston perusteella on myös mahdollista arvioida, miten kuvatut menettelyt suhteutuvat kunnanhallituksen puheenjohtajan laissa määrättyjen tehtävien hoitamiseen ja voimassa olevaan sääntelyyn.

LIITE 1 – Työsopimusta koskevat velvoitteet ja niiden noudattamatta jättäminen

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Mari-Anne Penttinen toimii valtuuston päätöksen (Kv 69 § / 24.6.2025) mukaisesti osa-aikaisena kunnanhallituksen puheenjohtajana työsuhteessa Sodankylän kuntaan. Työsopimus on allekirjoitettu ja astui voimaan 1.8.2025 alkaen. Työnantajaa ja sopimuksen kirjoittamisen jälkeen myös kunnan työntekijänä toimivaa puheenjohtajaa sitovat työaikaan koskevat lait sekä työsopimukseen ja työsuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvoitteet.

Puheenjohtajan kokonaispalkka on 4920,00€ / kk, ja hän tekee 40% työaikaan, jolloin tehtävästä maksetaan työaikaprocentin mukaisesti 1968,00 € / kk. Työsopimuksessa Puheenjohtajan työaikajärjestelmäksi on määritelty toimistotyöaika 36,25h /vk, josta 40% työaika tarkoittaa 14,5 tuntia viikoittaista työaikaan. Muu aika on tulkittu puheenjohtajan luottamustoimen hoitamiseksi. Työn tekemisen ensisijaiseksi paikaksi on määritelty Sodankylän kunnanvirasto (Jäämerentie 1), josta kunnanhallituksen puheenjohtajalle on varattu oma työhuone.

Työaikalain mukaan työnantajan tulee seurata työntekijän tekemiä työtunteja (työaikalaki 9 §). Työsopimuksen laatimisen ja allekirjoittamisen jälkeen elokuussa henkilöstöpäällikkö kävi puheenjohtajan kanssa läpi työaikajärjestelyt puheenjohtajan tehtävässä. Henkilöstöpäällikkö ohjeisti puheenjohtajaa sopimaan kunnanhallituksen kanssa työajan / -päivien sijoittumisesta sekä raportoinnista. Penttistä ohjeistettiin kirjaamaan työaika esimerkiksi Excel-taulukon. Penttiselle kerrottiin myös liukuvasta työajasta sekä etätyöohjeistuksesta.

Työntekijän kuten kunnanhallituksen puheenjohtajan tulee noudattaa työnantajan määräämiä työaikajärjestelyjä. Sodankylän kunta työnantajana edellyttää, että työntekijä ilmoittaa työajat etukäteen. Kaikilla työsuhteessa olevilla kunnan työntekijöillä on työaikalakiin ja työehtosopimukseen perustuva velvollisuus työajan suunnitteluun, hyväksyttämiseen, työaikamerkintöihin ja olla työpaikalla.

Työ- ja työaikajärjestelyistä käytiin henkilöstöpäällikön perehdyttämisen lisäksi ohjaava keskustelu kunnanhallituksen kokouksessa 22.8.2025. Henkilöstöpäällikkö oli läsnä ja kertoi asiantuntijana aiheesta. Puheenjohtajaa ohjeistettiin

- työskentelemään kunnanvirastolla keskimäärin kaksi kokonaista työpäivää viikossa ennalta sovittuina ajankohtina,
- pitämään kirjaa sekä raportoimaan työajan toteutumisesta kunnanhallitukselle sekä lisäksi hänelle
- kerrottiin mahdollisuudesta sopia etätyöstä erillisellä etätyösopimuksella.

Puheenjohtaja ei ole kuitenkaan tehnyt etätyösopimusta, eikä hän ole juurikaan työskennellyt kunnanvirastolla hänelle osoitetussa työhuoneessa.

Joulun ja uuden vuoden aikaan puheenjohtaja on ilmeisesti pitänyt pidemmän vapaan, jota hän ei ole merkinnyt liukumavapaaksi, lomaksi tai muuksi poissaoloksi ESS-järjestelmään työnantajan ohjeiden mukaisesti.

Puheenjohtaja ei ole raportoinut tehdyistä työtunneista ja päivistä em. työnantajan määrittämällä tavalla palkanmaksun perustaksi. Lisäksi työpäiviä ei ole suunniteltu selkeästi eikä työajan seuranta ole toteutettu. Kunnanhallitus on muistuttanut, että työaikojen toteutumaa tulee voida seurata ja työajat tulee ilmoittaa etukäteen kuukaudeksi. Tätä

Liite 1

Työsopimusta koskevien velvoitteiden noudattamatta jättäminen

vaadetta puheenjohtaja ei ole toteuttanut. Työntekijällä ei ole omavaltaista oikeutta toimia työaikalain, työsopimuksen ja kunnan ohjeiden vastaisesti ja päättää missä hän on töissä ja milloin.

Kunnanhallituksella on vastuu seurannan toteutumisesta. Kunnanhallituksella ei ole ollut mahdollisuuksia valvoa ja seurata kunnanhallituksen puheenjohtajan työaika koska merkintöjä ei ole tehty asianmukaisesti eivätkä ne ole olleet saatavilla. Myöskään etätyösopimusta ei ole tehty vaikka puheenjohtaja on työskennellyt pääasiassa muualla kuin työsopimuksessa määrättyssä työpaikassa.

Puheenjohtaja ei ole kyennyt uskottavasti kertomaan kunnanhallitukselle eikä kunnanvirastolle miksi hän ei ole tehnyt työsuunnittelua työsopimuksen mukaisista päivistä ja tunneista, miksi hän ei ole ollut työsopimuksen mukaisella työpaikalla ja miksi hän ei ole tehnyt työaikamerkintöjä, joita häneltä on pyydetty.

Johtopäätös: *Kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole noudattanut työnantajan ohjeistusta työaikojen sopimisesta ja raportoinnista kunnanhallitukselle. Tämä on käytännössä tehnyt työnantajalle kunnanhallitukselle mahdottomaksi olla selvillä minkä verran puheenjohtaja on tehnyt töitä. Kirjanpitoa siitä minä kahtena päivänä kullakin viikolla hän on ollut töissä ei ole saatavilla vaikka hänet on asiaan perehdytetty ja saanut ohjeet tähän. Palkanmaksun edellytys on, että työntekijän työtunnit kunakin päivänä on saatavilla. Herää kysymys, miten puheenjohtaja ilmoittaa verottajalle työmatkoista aiheutuvat kilometrit.*

Liite 1

Työsopimusta koskevien velvoitteiden noudattamatta jättäminen

Pyydetty Lausunto

Kuuleminen

Miksi luottamus mennyt kh puheenjohtajaan

Häirintä ilmoitus, jonka hän on myöntänyt tehneensä. Häirintäilmoitukseen kaikilla on oikeus siitä ei ole epäselvyyttä.

Nyt tehty ilmoitus on saamani mukaan kohdistunut väärälle taholle selvittelyyn ja sisällöltään on ollut myöskin osittain saamani tiedon mukaan epä johdonmukainen.

Sodankylässä 11.3.2026

Mikko Maijala

Lausunto tilapäisen valiokunnan kuulemiskirjeeseen

Tilapäinen valiokunta, jonka tehtävänä on selvittää, nauttiiko Sodankylän kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta, pyysi 4.3.2026 lähettämässään kuulemiskirjeessä arvioimaan seuraavia teemoja:

1. Miten poliittinen yhteistyö on toiminut
2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanvaltuuston luottamusta
3. Onko velvollisuuksia laiminlyöty
4. Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä
5. Onko pysytty omissa rooleissa

Annan vastaukseni vihreän valtuustoryhmän puheenjohtajan sekä kunnanvaltuuston ensimmäisen varapuheenjohtajan roolissa. Kuvaan tapahtumia, joista minulla on ensikäden tietoa ja jotka näkemykseni mukaan liittyvät edellä mainittuihin teemoihin. En arvioi mahdollisten menettelytapojen vakavuutta, vaan jätän sen valiokunnan arvioitavaksi.

Kuntalain 40 §:n mukaan: *“Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää.”*

Poliittisen yhteistyön johtamisessa, joka on kunnanhallituksen puheenjohtajan keskeinen laissa määritelty tehtävä, on näkemykseni mukaan ollut puutteita. Tehtävä edellyttää käytännössä yhteistyön edistämistä, eri ryhmien näkemysten yhteensovittamista sekä vuoropuhelun ylläpitämistä. Vaikka yhteistyön toimivuus riippuu kaikkien osapuolten toiminnasta, kuntalain mukaan sen johtaminen kuuluu nimenomaisesti kunnanhallituksen puheenjohtajalle.

Poliittisen yhteistyön johtamiseen liittyvien haasteiden lisäksi on esiintynyt tilanteita, joissa voidaan arvioida mahdollisia velvollisuuksien laiminlyöntejä, toimivallan rajoihin liittyviä kysymyksiä tai roolien epäselvyyttä. Alla kuvaan muutamia keskeisiä tapahtumia.

Kunnan yhtiöiden hallituspaikkaneuvottelut

Kunnan yhtiöiden hallituspaikkoja koskevat neuvottelut elo–syyskuussa 2025 etenivät tavalla, joka herätti useissa ryhmissä huolta poliittisen yhteistyön toteutumisesta.

Yhteisesti oli sovittu (KH päätös 237 § / 26.8.2025), että hallituspaikkojen täyttämistä valmistelemaan perustetaan työryhmä ja että nimityksissä noudatetaan kunnan konserniohjetta sekä kuntalakia. Kunnanjohtaja järjesti myös infotilaisuuden hallituspaikkoihin liittyvistä kriteereistä.

Puolueilta kerättiin esitykset hallituspaikoista. Laajempaa yhteistä keskustelua paikkojen jaosta ei kuitenkaan käyty. Työryhmän rooli jäi vähäiseksi tai puheenjohtaja sivuutti sen kokonaan, ja kunnanhallituksen kokoukseen (8.9.2025) tuotiin keskustan ryhmän johdolla nimilistoja, joita ei oltu valmisteltu työryhmässä ja joiden perusteita ei kuntalain tai kunnan konserniohjeen valossa avattu. Kaikki neljän keskeisimmän yhtiön puheenjohtajuutta menivät puheenjohtajan edustamalle keskustalle.

Prosessin ja poliittisen yhteistyön epäonnistumista kuvaa, että kunnanhallituksen kokouksessa, jossa hallituspaikoista päätettiin, jätettiin yhteensä 11 eriävää mielipidettä. Päätöksistä tehtiin myös viisi oikaisuvaatimusta. Asiaa tai prosessin kulkua ei ole myöhemmin käsitelty, mikä on jättänyt jälkensä poliittiseen yhteistyöhön.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Poliittisen yhteistyön johtaminen.

Talousarvioprosessi

Syksyn 2025 talousarviovalmistelun aikana puheenjohtaja ei ottanut vastuuta poliittisen yhteistyön johtamisesta. Poliittisen yhteistyön johtamisen näkökulmasta puheenjohtajan olisi pitänyt kutsua valtuustoryhmiä yhteiseen keskusteluun talousarviotavoitteista sekä pyrkiä yhteensovittamaan ryhmien näkemyksiä valmistelun aikana.

Ensimmäinen talousarvioseminaari järjestettiin Kommatissa 22.9.2025 viranhaltijoiden toimesta. Puheenjohtaja poistui seminaarista kesken päivän ilmoittamatta asiasta osallistujille. Tilanne herätti seminaariin jääneiden valtuutettujen keskuudessa kysymyksiä. Puheenjohtajan kerrottiin siirtyneen hyvinvointialueen kokoukseen.

Talousarviotoiveet kerättiin valtuustoryhmiltä viranhaltijoiden toimesta, ja prosessi eteni pääosin kunnanjohtajan ja viranhaltijoiden vetämänä.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Poliittisen yhteistyön johtamisen toteutuminen.

Myöhästely

Puheenjohtajan myöhästymisiä on esiintynyt eri tilanteissa.

Esimerkiksi 22.9.2025 Kommatissa järjestetyn talousarvioseminaarin aloitus viivästy, koska seminaaria edeltänyt puheenjohtajan koolle kutsuma ryhmänjohtajien ja puheenjohtajiston kriisikokous alkoi myöhässä puheenjohtajan itsensä myöhästymisen vuoksi. Kokous oli sovittu alkavaksi klo 8.00. Myöhästymisen tilaisuudesta, jota kireä poliittinen ilmapiiri varjosti ei parantanut lähtökohtia onnistumiselle.

Lisäksi esimerkiksi 7.2.2026 järjestettyyn tapaamiseen kansanedustaja Oras Tynkkysen kanssa puheenjohtaja saapui paikalle yli tunnin myöhässä.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Velvollisuuksien hoitaminen.

Edunvalvontakirje

Puheenjohtaja valmisteli kansanedustaja Oras Tynkkyselle edunvalvontakirjeen. Tällaiset kirjeet tulisi laatia viranhaltijavalmisteluna, kunnanjohtajan johdolla ja luottamushenkilöitä kuullen.

Puheenjohtaja pyysi minua allekirjoittamaan kirjeen siinä vaiheessa, kun toi sen tilaisuuteen. En ollut kuitenkaan osallistunut sen valmisteluun enkä saanut mahdollisuutta vaikuttaa sen sisältöön. Tämän vuoksi en allekirjoittanut asiakirjaa.

Kunnanjohtaja pyysi kirjeen toimittamista jälkikäteen, mutta puheenjohtaja vastasi pyyntöön tietääkseni vasta kun kunnanjohtaja oli asiakirjaa useita kertoja pyytänyt nähtäväkseen.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Toimivallan rajat ja roolien selkeys.

Pelissäntökeskustelut

Kunnanhallituksen pelissäntöjä koskevia keskusteluja käytiin kahdessa tai kolmessa tapaamisessa yhdessä kunnanhallituksen jäsenten ja varajäsenten, valtuuston puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan sekä talous- ja hallintojohtajan kanssa.

Helmikuussa 2026 prosessi vaikutti kuitenkin etenevän puheenjohtajan vetämänä erillisenä valmisteluna ilman viranhaltijoiden osallistumista. Tämä vaikutti poikkeavan aiemmin sovitusta valmistelutavasta. Tämän vuoksi en osallistunut myöhempään käsittelyyn.

Prosessi on tietääkseni tällä hetkellä keskeytynyt.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Toimivallan rajat ja roolien selkeys.

Poliittisen yhteistyön puute keskeisissä kysymyksissä

Useisiin merkittäviin päätöksiin on liittynyt poliittista erimielisyyttä. Tällaisia asioita ovat olleet esimerkiksi Kitisen kevyen liikenteen silta, yhtiöiden hallituspaikkojen jako sekä Kitisenrannan kulttuuritalon peruskorjaukseen liittyvä päätöksenteko.

Erimielisyydet olivat hyvin tiedossa ennen päätöksentekoa. Poliittisen yhteistyön näkökulmasta puheenjohtajan olisi roolin mukaisesti pitänyt pyrkiä ennakoivaan keskusteluun ryhmien välillä ennen kokouksia, esimerkiksi päätöksentekoprosessin pelisäännöistä tai mahdollisista kompromisseista.

Myöskään päätösten jälkeen näitä prosesseja ei ole käsitelty yhteisesti.

Mahdolliset valiokunnan arvioitavat kysymykset:

Poliittisen yhteistyön johtaminen.

Muita huomioita

Puheenjohtaja on kommentoinut prosessia julkisesti. Puheenjohtaja on tarjonnut alustan myös muille kommentoijille, joiden näkemykset ovat sisältäneet erilaisia arvioita aloitteen allekirjoittajien motiiveista.

Aloitteen allekirjoittajat ovat pääosin pidättäytyneet julkisesta kommentoinnista ja odottavat tilapäisen valiokunnan käsittelyn valmistumista, samalla menettäen mahdollisuuden vastata julkisuudessa esitettyihin väitteisiin.

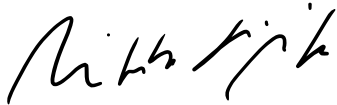
Toiminta saattaa vaikuttaa luottamukseen puheenjohtajan kykyyn toimia poliittisen yhteistyön johtajana tulevaisuudessa.

Lopuksi

Toivon, että valiokunta kokoaa tapahtumista mahdollisimman totuudenmukaisen ja kokonaisvaltaisen kuvauksen. Julkisessa keskustelussa on esitetty tulkintoja, jotka viittaavat siihen, että tilapäisen valiokunnan prosessin kulkua, tarkoitusta ja merkitystä ei ole ymmärretty. Prosessin keskeinen tehtävä on koota tietoa päätöksenteon tueksi sekä arvioida luottamukseen liittyviä kysymyksiä asianosaisten oikeusturvaa palvellen. Selvityksessä arvioidaan puheenjohtajan onnistumista ainoastaan vaativassa kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävässä – ei poliitikkona tai ihmisenä.

Sosiaalisessa ja perinteisessä mediassa on esitetty myös arvioita, jotka perustuvat puutteelliseen tietoon tai virheellisiin käsityksiin tapahtumien kulusta. Toivon, että valiokunnan työn valmistuessa kokonaiskuva tapahtumista täsmentyy ja väärinkäsitykset oikenevat.

Sodankylässä 11.3.2026

Mikko Sipilä
Kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Vihreän valtuustoryhmän puheenjohtaja

OK-ryhmän vastaukset kysymyksiin.

Vastaus valiokunnalle:

1. Kopioitu vastaus Sompion kyselyyn käy myös tähän: ”Asiat pitäisi saada oikean reilaan ja vanhaan vallan kiemurtelu lopetettua. Uutta toimintakulttuuria ei synny, jos tietyt henkilöt roikkuvat vanhassa. Ja korostan, että nämä ovat henkilökysymyksiä hyvin pitkälle. Hallintokulttuuriin on pesiytynyt oma kunnallinen versio hallintonepotismistä ja läheisriippuvaisuudesta. Ensimmäinen askel pikaisesti on hallintosäännön päivittäminen! Henkilökohtaisesta sairaasta kostamiskulttuurista on päästävä myös eroon. Itse olen saanut maistaa sitä viimeisten kolmen vuoden aikana, mutta muitakin kohteita on löytynyt viimeaikoina niin päättäjistä kuin ulkopuolisistakin. Päätöskulttuuri tulee palauttaa asiapohjaiselle tasolle. Poliitiikkaan ja virkamiesuralle lähteneet ovat Sodankylässäkin omaksuneet ajan hengen mukaisen herkkyyden turvallisine tiloineen eikä päätöksen tekoon aina kuulunutta retoriikkaa tai värikästä kieltä siedetä nimeksikään. Toleranssia ei löydy enää lainkaan. Keltanokista on tullut tämän alan besserwissereitä ja konkareita! Sodankylään suurimpana tulevaisuuden asiana on Sakatin kaivoksen myönteisen kaavapäätöksen tekeminen. Siinä on kysymys kuntamme seuraavan viidenkymmenen vuoden tulevaisuudesta. Kuntamme 12000 neliökilometriin sopii kyllä erilaista toimintaa, eikä yhdessä suon kulmassa ole mitään pohjatulppaa! Olemme nähneet miten Sodankylä on mennyt talouden vastavirtaan ylöspäin viimeisen 10-15 vuoden aikana. Kaikki tietävät miksi. Koko tämän 20 vuoden valtuutetun urani ajan olen pyrkinyt ajamaan Sodankylän etua. Joskus valitettavasti virkamiehet ovat olleet haastavin yhteistyötaho. Heidän on usein vaikea omaksua päättäjien hyviä ideoita kun ne eivät ole omasta kynästä...
2. Kyllä kunnanhallituksen puheenjohtaja nauttii minun luottamustani ja käsitykseni mukaan myös kunnanvaltuuston enemmistön myös. Varapuheenjohtajien suhteen luottamus on heikompaa. Erityisesti 1.vpj toiminta on ollut ajoittain hieman kyseenalaista (esim. Äärelän mollaaminen valtuustossa) ja puheenjohtajiston keskinäisessä yhteistyössä olisi varmaan parantamisen varaa
3. velvollisuuksia ei ole tietääkseni laiminlyönyt
4. ei ole tietääkseni ylitetty
5. On tietääkseni kh-pj pysynyt.

OK-Ryhmä

Vastaukseni tilapäisen valiokunnan esittämiin kysymyksiin:

1. Miten poliittinen yhteistyö on toiminut?
KH ja valtuusto: Yhteistyö on toiminut ihan hyvin. Puhelimitse olemme paljon käyneet asioita läpi kokouksiin liittyen. WhatsApissakin olemme keskustelleet paljon.
2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanvaltuuston luottamusta?
Ryhmä puheenjohtajana ja kunnanhallituksen jäsenenä sanon, että nauttii meidän luottamusta.
3. Onko velvollisuuksia laiminlyöty?
KH: En voi nimetä mitään mitä hän olisi laiminlyönyt.
Valtuusto: Ei ole tiedossamme mitään mitä hän olisi laiminlyönyt.
4. Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä?
Ei ole.
5. Onko pysytty omissa rooleissa?
Kyllä on mielestäni pysytty.

Lisäksi haluan kertoa, että kunnanhallituksen puheenjohtajan kehityskeskustelu ei ollut sellainen, kun sen kuuluisi olla. Kehityskeskustelun suunnittelupalaveriin oli kutsuttu myös kunnanjohtaja. Hän oli etänä mukana palaverin loppuosassa. Tämä oli mielestäni todella outoa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalle pidetty kehityskeskustelu ei ollut sellainen minkäläinen sen kuuluisi olla. Esim. ei sovittu seuraavaa kehityskeskustelun ajankohtaa.

Sodankylässä 12.3.2027

Riitta Hokkanen
kunnanhallituksen jäsen
Vasemmiston ryhmän pj

Vastaus 4.3.2026 päivättyyn kuulemiskirjeeseen:

1. Mielestäni poliittinen yhteistyö kunnanhallituksen puheenjohtajan on ollut toimivaa
2. Ainakin minun luottamusta nauttii
3. Itse en ole huomannut velvollisuuksien laiminlyöntejä
4. En ole nähnyt toimivallan ylittämistä
5. Nähdäkseni on pysytty omissa rooleissa

Nämä kaikki vastaukset on sen mukaisia mitä itse olen huomannut tai en ole huomannut. Ryhmässämmeäkään ei ole tullut ilmi että mistään näistä edellä mainituista olisi mainittavaa sanottavaa.

Terveisin

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a horizontal line and a large, stylized 'H'.

Satu Honkonen

Sodankylän sd:t ryhmä pj, kunnanvaltuuston 2. vpj

KUULEMISKIRJE 11.03.2026

(Asia koskee kunnanhallituksen puheenjohtajan luottamusta)

Lähtökohta:

Vaalien jälkeen olin äärimmäisen tyytyväinen siihen, että saimme Penttisestä kunnanhallituksen puheenjohtajan. Olemme kumpikin toisen kauden valtuutettuja ja olemme aina olleet hyvissä väleissä.

Yleistä:

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävä on äärimmäisen vaativa, ja sen menestyksellinen hoitaminen perustuu yhteistyöhön ja luottamukseen. Luottamusta tarvitaan mielestäni ainakin viidessä eri pääkokonaisuudessa: Viranhaltijoihin, puheenjohtajistoon, kunnanhallitukseen, eri poliittisiin ryhmiin sekä tietysti oman ryhmän suuntaan. Puheenjohtajan olisi hyvä nauttia näiden kaikkien kokonaisuuksien – tai ainakin selkeän enemmistön – luottamusta. Nyt näyttää siltä, että mikään näistä viidestä luottamuksellisuussuhteista ei toteudu, edes enemmistön osalta.

Tilannekuva:

Poliittinen yhteistyö ei toimi ja tilanne on mennyt huonompaan suuntaan koko ajan.

Mielestäni kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole pitänyt minua kunnanhallituksen jäsenenä eikä valtuustoryhmän (ps) puheenjohtajana ajan tasalla tilannekuvasta. Yhteydenpito ja vastaaminen yleensäkin on ollut vajavaista ja valikoivaa.

Lisäksi ongelmakohtina ovat esille nousseet niin operatiiviseen toimintaan puuttuminen kuin myös työntekijävelvollisuuksien hoitaminen kunnalliseen työsuhteeseen liittyen.

Yhteenveto:

Kysymys on kunnan edusta siten, että kunnanhallituksen puheenjohtajan tulee ajaa nimenomaan koko kunnan etua – yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Kyse ei ole henkilöstä tai ominaisuuksista sinänsä - vaan siitä, että onko edellytyksiä hoitaa tehtävää tässä tilanteessa. Penttinen ei nauti luottamustani kunnanhallituksen puheenjohtajana.

Ystävällisesti

Tapio Lintula

Kunnanhallituksen jäsen

Valtuustoryhmän (ps) puheenjohtaja

Kuulemisasiakirja tilapäiselle valiokunnalle

Johdanto

Olen toiminut kunnanhallituksen ensimmäisenä varapuheenjohtajana kesäkuusta 2025 lähtien. Tässä tehtävässä olen tehnyt yhteistyötä kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa.

Olen keskustellut puheenjohtajan kanssa henkilökohtaisesti monista asioista, joita tässä tilapäisen valiokunnan pyytämässä kirjallisessa kuulemisessa käsittelen. Tarkoitukseni on ollut käydä suoraa ja asiallista keskustelua ja myös tukea puheenjohtajaa onnistumaan tehtävässään.

Olen antanut puheenjohtajalle suoraa ja rakentavaa palautetta niissä tilanteissa, joissa olen katsonut sen olevan tarpeellista. Eryteisesti olen painottanut sitä, että roolit ja vastuut ovat selkeät ja kaikki toimivat niiden mukaisesti. Poliitikka on joukkuelaji ja jokaisella on siinä oma tehtävänsä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan työtä ohjaavat kuntalaki, kunnan hallintosääntö ja kunnanhallituksen hyväksymä tehtäväkuva. Puheenjohtajan tärkein tehtävä on kuntalain mukaan poliittisen yhteistyön johtaminen.

Kuuleminen pohjautuu kunnanvaltuuston päätökseen tilapäisen valiokunnan asettamisesta sekä valiokunnan tehtävään selvittää tilapäisen valiokunnan aloitteessa esitetyt kysymykset. Kysymyksiin antamani kirjalliset vastaukset perustuvat omiin havaintoihini ja kokemuksiini sekä tilanteisiin, joissa olen itse ollut mukana. Avaan näkemyksiäni myös muutaman esimerkin kautta.

1) Miten poliittinen yhteistyö on toiminut?

Poliittisen yhteistyön johtaminen on kunnanhallituksen puheenjohtajan keskeisin tehtävä. Siihen kuuluu ennakoiva vuoropuhelu poliittisten ryhmien ja kunnanhallituksen jäsenten kanssa erityisesti niissä asioissa, joissa tiedetään olevan erilaisia näkemyksiä tai jotka ovat kunnalle poikkeuksellisen merkityksellisiä. Tältä osin yhteistyö ei ole toiminut kuntalain edellyttämällä tavalla.

Olen kaivannut koko valtuustokauden ajan sitä, että ennen kunnanhallituksen kokouksia käytäisiin enemmän keskustelua esityslistalla olevista asioista, linjauksista ja nimeämisistä. Olen myös useissa yhteyksissä nostanut esiin tarpeen informoida toimielimen jäseniä muutosesityksistä etukäteen ennen kokousta. Tässä puheenjohtajalla on tärkeä rooli koordinoijana ja poliittisen yhteistyön johtajana. Valitettavasti näitä keskusteluja ei ole juurikaan käyty ja käytännössä se on näkynyt esim. kunnanhallituksen kokousten pitkittymisenä ja äänestyksinä asioissa, joissa olisi voitu päästä kompromissiratkaisuihin, jos keskusteluja olisi käyty.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja on kunnan osa-aikainen työntekijä ja kunnanhallitus toimielimenä on puheenjohtajan ”esihenkilö”. Jokaisen kunnan työntekijän kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu. Helmikuun alussa kartoitin kunnanhallituksen ensimmäisenä

varapuheenjohtajana ja kehityskeskustelun vastuuhenkilönä muiden hallituksen jäsenten näkemyksiä poliittisen yhteistyön toimivuudesta puheenjohtajan kehityskeskustelua varten. Keräämäni palaute oli pääosin yhtenevä: useat jäsenet kokivat, että poliittista yhteistyötä ei ole johdettu eikä yhteydenpitoa poliittisiin ryhmiin ole juurikaan ollut. Osa jäsenistä tunsikin myös jääneensä asioiden ulkopuolelle.

Talousarvioprosessi on kunnassa vuoden tärkein päätös ja se edellyttää laajaa keskustelua ja tavoitteiden yhteensovittamista poliittisten ryhmien kesken. Talousarvioprosessissa kunnanhallituksen puheenjohtaja laiminlöi poliittisen johtamistehtävänsä, minkä seurauksena prosessi eteni pääosin viranhaltijavetoisesti. Valtuuston talousarvioseminaariin puheenjohtaja osallistui lyhyen aikaa ja poistui hoitamaan hyvinvointialueen luottamustoimia. Tämä herätti ihmetystä, koska puheenjohtaja on tehtävässään kunnan osa-aikainen työntekijä, jolle maksetaan työstä palkkaa.

Poliittinen yhteistyö rakentuu ennen kaikkea kokousten ulkopuolella tapahtuvissa tapaamisissa. Näillä tilaisuuksilla on keskeinen merkitys yhteishengen, luottamuksen ja toimivan yhteistyön kannalta. Useita kertoja on käynyt niin, että puheenjohtaja on saapunut yhteisiin tapaamisiin selvästi myöhässä. Kerran puheenjohtaja ei saapunut lainkaan itse koolle kutsumaansa kunnanhallituksen puheenjohtajien ja kunnanjohtajan listapalaveriin eikä ilmoittanut muille osallistujille poissaolostaan. Muitakin vastaavia esimerkkejä on. Nämä toistuvat tilanteet heikentävät luottamusta ja antavat vaikutelman, ettei yhteisiä tapaamisia tai toisten ajankäyttöä arvosteta ja pidetä tärkeänä.

Lisäksi totean, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on tullut julkisuuteen tilapäistä valiokuntaa koskevan aloitteen yhteydessä tavalla, joka ei vahvista luottamusta. Hän on kommentoinut julkisesti keskeneräistä prosessia, viitannut kuulopuheisiin, spekuloinut toisten luottamushenkilöiden nimillä ja mahdollisilla motiiveilla ja viitannut esimerkiksi koston.

Pidän valitettavana myös sitä, että puheenjohtaja on kommentoinut luottamuksellista kehityskeskusteluaan julkisuudessa samalla, kun muut keskusteluun osallistuneet ovat säilyttäneet keskustelun luottamuksellisuuden eivätkä ole voineet vastata esitettyihin syytöksiin. Kehityskeskustelun muistion hyväksyivät kaikki läsnä olleet viisi kunnanhallituksen jäsentä (Riitta Hokkanen, Jari Hyvönen, Tapio Lintula, Veikko Virtanen ja Tuula Annala). Puheenjohtaja ei toimittanut pyydettyä muistioon muutos- tai korjausehdotuksia, mutta ei myöskään hyväksynyt muistioita eikä ilmoittanut siihen syytä. Hän ei ole antanut palautetta keskustelusta muuten kuin median kautta.

Olemme kunnanhallituksessa keskustelleet pelisäännöistä, että kukin kertoo julkisuudessa vain omista kannoistaan, emmekä vie toimieliimen sisäisiä keskusteluja tai toisten sanomisia julkisuuteen. Kuntaliiton suositusten mukaan luottamuksellisten sisäisten keskustelujen vieminen julkisuuteen heikentää hallituksen työrauhaa ja osapuolten välistä luottamusta ja on vastoin hyvän hallinnon periaatteita.

Arvioni mukaan poliittisen yhteistyön johtaminen ei ole toteutunut kuntalain edellyttämällä tavalla.

2) Onko velvollisuuksia laiminlyöty?

Kunnanhallituksen puheenjohtajalla on Sodankylän kunnan palkkiosäännön mukaan kaksi vaihtoehtoista tapaa hoitaa tehtäväänsä: osa-aikainen 40 % työsuhde tai luottamushenkilötehtävä vuosipalkkiolla sekä erikseen maksettavilla ansionmenetys- ja matkakorvauksilla. Puheenjohtaja valitsi osa-aikaisen työsuhteen ja allekirjoitti kesäkuussa 2025 työsopimuksen, jonka mukaan työaika on 40 % toimistotyöajasta eli käytännössä noin kaksi työpäivää/vk. Osa-aikaiseen työsuhteeseen sovelletaan kunnallista virka- ja työehtosopimusta (KVTES), ja se edellyttää työajan ennakkosuunnittelua sekä työnantajan ohjeiden mukaista, todennettavaa seuranta.

Puheenjohtajalle on perehdytyksessä käyty läpi työaikaan liittyvät menettelytavat, kuten työajan ennakkosuunnittelu ja toteutuneen työajan seuranta. Puheenjohtajalle on osoitettu työhuone kunnanvirastolta, ja hänelle on kerrottu mahdollisuudesta tehdä etätöitä ja solmia etätöösopimus työnantajan kanssa. Etätöösopimusta ei ole toistaiseksi solmittu.

Työaikaan liittyvät menettelyt ja käytännöt käytiin lisäksi läpi kunnanhallituksessa elokuussa 2025, jolloin henkilöstöpäällikkö oli kokouksessa selostamassa asiaa.

Korostan, että tässä yhteydessä kyse ei ole puheenjohtajan työmäärän riittävyyden tai työn tekemisen arvioinnista vaan osa-aikaisen työsopimuksen mukaisesta työajan suunnittelusta sekä työnantajan edellyttämästä työaikaseurannasta, josta viime kädessä työnantaja eli tässä tapauksessa kunnanhallitus on vastuussa. Asialla on merkitystä myös verotuksessa työmatkojen osalta.

Olen varapuheenjohtajana ja kollegana erityisesti toimikauden alkuvaiheessa keskustellut puheenjohtajan kanssa useita kertoja siitä, miten työaikaan liittyvät käytännöt voisi tarkoituksenmukaisella tavalla toteuttaa. Suosittelin hänelle mallia, jossa työaika toteutuisi kokonaisina työpäivinä (esimerkiksi kaksi pv/vk). Käsitykseni mukaan perehdytys, kunnanhallituksen ohjaus tai muut keskustelut eivät ole johtaneet muutoksiin työaikojen suunnittelussa tai seurannassa.

Työajan suunnittelun ja seurannan osalta työsopimuksen mukaiset menettelyt eivät ole toteutuneet työnantajan edellyttämällä tavalla.

3) Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä?

Kunnan edunvalvontaan liittyvät kannanotot ja kirjeet valmistellaan Sodankylän kunnassa viranhaltijatyönä kunnan edunvalvontasuunnitelman mukaisesti. Valmistelusta vastaavat viranhaltijat. Luottamushenkilöt ohjaavat edunvalvonnan painotuksia poliittisella tasolla. Edunvalvontakirjeen allekirjoittavat tavallisesti kunnanjohtaja sekä kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Esimerkkinä tilanteesta, joka herätti kysymyksen mahdollisesta toimivallan ylittämisestä, mainitsen tapauksen, joka liittyi vihreiden eduskuntaryhmän puheenjohtajan Oras Tynkkynen vierailuun Sodankylässä.

Etukäteen oli sovittu, että kunnanhallituksen puheenjohtaja edustaa kuntaa ja tapaa vieraan hyvissä ajoin ennen yleisötilaisuuden alkua. Puheenjohtaja saapui paikalle yli tunnin sovittua myöhemmin ja luovutti vieraalle edunvalvontakirjeen, jonka kertoi olevan häneltä itseltään ja kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtajalta.

Kirjeeseen oli puheenjohtajan nimen lisäksi laitettu valtuuston ensimmäisen varapuheenjohtajan nimi, vaikka kyseinen henkilö ei ollut osallistunut kirjeen valmisteluun eikä ollut tietoinen sen olemassaolosta tai sisällöstä. Tämän takia hän jätti asiakirjan allekirjoittamatta.

Myöhemmin kävi ilmi, että kirjettä ei oltu valmisteltu kunnan viranhaltijajohdon kanssa eikä kirjeestä oltu informoitu kunnanjohtajaa ennen tilaisuutta.

Tilanne, jossa luottamushenkilö yksin laatii kunnan nimissä edunvalvontakirjeen ilman viranhaltijavalmistelua ja jossa asiakirjaan on liitetty toisen henkilön nimi ilman että hän on osallistunut sen valmisteluun tai ollut tietoinen sen sisällöstä, poikkeaa kunnassa vakiintuneista menettelytavoista.

Toimintatapa herättää kysymyksen toimivallan ylittämisestä.

4) Onko pysytty omissa rooleissa?

Kunnallisessa päätöksenteossa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolit ovat selkeät ja toisiaan täydentävät. Viranhaltijat vastaavat operatiivisesta toiminnasta, asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta virkavastuulla. Luottamushenkilöiden tehtävänä on käydä poliittinen keskustelu ja tehdä päätökset valmistelun pohjalta. Tämä työnjako on kunnallishallinnon toiminnan keskeinen periaate ja myös luottamuskyseminen: luottamushenkilöiden tulee luottaa siihen, että viranhaltijat tekevät valmistelun virkavastuulla, ja viranhaltijoiden on voitava toimia omissa roolissaan ilman, että valmisteluun puututaan poliittiselta puolelta.

Roolien selkeyttämisen tarve on ollut Sodankylän kunnassa esillä aiemminkin. Muutama vuosi sitten tehdyssä ulkopuolisessa arvioinnissa todettiin, että roolien sekoittuminen aiheutti haasteita organisaation toiminnalle. Tämän vuoksi olen jatkuvasti korostanut, että yhteistyö toimii parhaiten silloin, kun jokainen hoitaa selkeästi oman tehtävänsä ja vastualueensa.

Kunnanhallituksen työskentelyn aikana useat viranhaltijat ovat tuoneet esiin huolensa, että kunnanhallituksen puheenjohtaja on puuttunut asioiden valmisteluun tai operatiivisiin asioihin tavalla, joka on herättänyt organisaatiossa hämmennystä ja vaikeuttanut työn tekemistä. Olen käynyt puheenjohtajan kanssa suoraa keskustelua siitä, miten tärkeää poliitikkona on pysyä omissa roolissa ja kunnioittaa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välistä työnjakoa.

5) Nauttiiko puheenjohtaja valtuuston luottamusta?

Tilapäinen valiokunta tekee asiassa kokonaisarvion kuulemisten ja muun saamansa aineiston perusteella ja tekee esityksensä valtuustolle, joka päättää asian. **Luottamuksen arviointi kuuluu kunnanvaltuustolle.**

Sodankylä 11.3.2026

Tuula Annala

Vastaus tilaisen valiokunnan kuulemiskirjeeseen

Annan tämän vastauksen keskustan valtuustoryhmän puheenjohtajana (1.6.2025 – 24.2.2026)
sekä kunnanhallituksen toisena varapuheenjohtajana.

1. Miten poliittinen yhteistyö on toiminut ?

Kuntalaki määrittää 40 §:ssä kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtäväksi : Puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä , jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää . Kunnanhallituksen muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Sodankylän kunnan hallintosäännössä todetaan kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtäviksi mm. seuraavaa : Johtaa kuntastrategian sekä kunnanhallituksen tehtävien toteutumisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin .

Kuntavaalien jälkeen suurimman ryhmän puheenjohtaja kutsuu kaikkien ryhmien edustajat keskustelemaan mm. paikkajaosta alkavalle vaalikaudelle. Usein on käynyt niin , että kaikkien ryhmien välistä yhteisymmärrystä ei löydy vaan syntyy ns plokeja , joiden välille syntyy jännitteitä tavasta kunnan asioiden hoitamisesta. Näin kävi myös viime vaalien jälkeen . Kunnassa ei lain mukaan toimi ns. oppositio hallitus periaate , vaan suhteellisuusperiaate. Toimialojen paikat jaetaan suhteellisuusperiaatteella jotta toimielimissä olisi edustettuna mahdollisimman laajasti kuntalaisten näkemys. Erilaisten näkemysten yhteensovittamisessa kunnanhallituksen puheenjohtajalla on merkittävä rooli.

Näkemykseni mukaan puheenjohtaja ei ole onnistunut tai ei ole ollut yhteydessä eri ryhmien kanssa. Omassa ryhmässämme olemme useaan kertaan pyytäneet olemaan yhteydessä ryhmiin kunnan yhteisistä asioista päätettäessä . Pääsääntöisesti yhteydenpito on jäänyt valtuustoryhmän puheenjohtajalle , jolle kunnanhallituksessa käsiteltävien asioiden neuvottelut ryhmien välillä ei kuulu.

Vähitellen asia on kiristynyt niin , että ei edes oman ryhmän jäseniä ole kutsuttu käsittelemään kunnanhallituksessa esillä olevia asioita . Saamani tiedon mukaan myöskään muihin ryhmiin ei ole oltu yhteydessä.

Yllä olevan lyhyen selostuksen perusteella kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole noudattanut kuntalakia eikä hallintosääntöä. Tämän perusteella neljän suurimman poliittisen ryhmän edustajat päätyivät tekemään aloitteen tilapäisen valiokunnan perustamisesta , selvittääkseen nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja valtuuston luottamusta.

2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanvaltuusto luottamusta

Poliittisessa toiminnassa voidaan saavuttaa luottamus ja se voidaan myös menettää . Luottamuksen menetykseen voivat vaikuttaa pienet sekä suuret asiat, kuten myöhästely kokouksista ja eri tilaisuuksista , itsekäs kokousten ja palaverien siirtely jne . Suurena asiana voidaan pitää työsopimusten noudattamatta jättämistä sekä ettei suorita lain vaatimia tehtäviä.Luottamusta tuskin lisää itsekeskeinen ja muita arvosteleva esiintyminen julkisuudessa ja sosiaalisessa mediassa.

Jätän asian ratkaisemisen valtuuston päätettäväksi tilaisen valiokunnan esityksestä .

3. Onko velvollisuuksia laiminlyöty ?

Yllä olen käsitellyt jo kysymystä mutta haluan vielä korostaa yhtä asiaa . Kunnanhallituksen puheenjohtaja hoitaa tehtävänsä osa-aikaisena . Joka tarkoittaa sitä , että hänen kanssaan on tehty työsopimus , jonka mukaan 40 % työajasta tulisi suorittaa kunnanvirastolla tai ainakin ilmoittaa työnantajalle , miten hän suorittaa tuon velvoitteen . Lopun työajan hän voi toimia kuten muut luottamushenkilöt. Asiasta on lukuisia kertoja huomautettu , eikä asiaan ole saatu vastaus. Työajan valvominen ja ennen kaikkea työmatkojen laskutuksen suhteen kuuluu kunnanhallitukselle . Työpäivinä matkojen vähennysoikeus tulisi sopia verottajan kanssa ja muina aikoina toimitaan kunnan palkkiosäännön mukaan. Asiaan ei ole saatu yksiselitteistä vastausta . Työpäivät tulisi ilmoittaa edeltä käsin työnantajalle eikä mahdollisesti ”puolen” vuoden kuluttua .

4. Onko tapahtunut toimivallan ylittämistä

Valmistelemattomien asioiden tuominen käsiteltäväksi . Kuntalaiset ja muut sidosryhmät ottavat luonnollisesti yhteyttä kunnanhallituksen puheenjohtajaan ja pyytävät viemään eteenpäin asioitaan . Kunnallishallinto toimii siten, että asiat valmistellaan viranhaltioden toimesta ja tuodaan sen jälkeen päätettäväksi. Tästä operatiiviseen puoleen sekaantumisesta tietävä viranhaltijat paremmin.

Toisena toimivallan ylittämisenä otan esiin ryhmämme keskustelujen pohjalta tehdyn häirintäilmoituksen , jolla oli tarkoituksena vahingoittaa tai saattaa kyseinen työntekijä huonoon valoon työnantajan silmissä. Valtuustoryhmän sisäiset asiat eivät kuulu häirintäilmoituksen piiriin . Keskustelu olisi pitänyt käydä valtuustoryhmän sisällä. Asia ei kuulu millään tavalla kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Viranhaltijalla on perustuslaillinen sananvapaus. Sitä ei edes kunnanhallituksen puheenjohtaja voi kieltää .

5. Onko pysytty omissa rooleissa ?

Aiemmin olen jo maininnut ,että poliittinen ja ammatillinen johtaminen tahtovat sekoittaa Kuntalaki perustuu dualistiselle periaate ,jonka mukaan kunnan toiminnot voidaan jakaa toisaalta päätösvallan käyttöön ja toisaalta valmisteluun , täytäntöönpanoon . Valmistelun ja täytäntöönpano hoitavat viranhaltijat ja päätöksenteon luottamushenkilöt . Onko näin toimittu? Tähän parhaiten voivat vastata viranhaltijat.

Veikko Virtanen

kunnanhallituksen toinen varapuheenjohtaja

Penttinen Mari-Anne
Kunnanhallituksen puheenjohtaja
p. 0400 363545
mari-anne.penttinen@sodankyla.fi

Lausunto tilapäiselle valiokunnalle

27.3.2026

Sodankylän kunnanvaltuuston 26.2.2026 perustama tilapäinen valiokunta on pyytänyt 13.3.2026 minua vastaamaan kirjallisesti aloitteessa esitettyihin kysymyksiin sekä niihin yhteentoista (11) vastineeseen, joita Sodankylän johtavat luottamushenkilöt sekä kunnanjohtaja ovat asiasta antaneet.

Olisin mielellään tullut keskustelemaan valiokunnan kanssa ja kertomaan myös suullisesti näkemyksistäni, mihin toivon vielä tulevan tilaisuuden. Joka tapauksessa vastaan tässä aloitteen kysymyksiin sekä vastineissa esitettyihin näkemyksiin. Lausuntoon kuuluu 10 liitettä.

Ensin totean yleisellä tasolla, että kysymyksiin toimivallan ylittämisestä ja omissa rooleissa pysymisestä on vaikea vastata, jos ei esitetä yksilöityjä väitteitä, missä toimivaltaa olisi ylitetty tai luottamushenkilön rooleissa ei olisi pysytty. Koska valtuustoaloitteessa ei mitään tällaisia väitteitä esitetty, niin vastaan näihin kysymyksiin siltä osin kuin väitteitä on esitetty vastineissa. Valitettavasti myös osassa vastineissa on esitetty yleisluonteisia syytöksiä tai viitattu kuulopuheisiin tarkemmin yksilöimättä tekoja tai laiminlyöntejä, joten tällaisiin vastaaminen on vaikeaa ja toivon, että ainakaan näiden perusteella valtuusto ei tee päätöstä mahdollisesta epäluottamuksesta.

1. Poliittisen yhteistyön toimiminen

Väitteet siitä, että en pitäisi yhteyttä eri ryhmiin, en keskustele tai en olisi tavoitettavissa:

Useissa vastineissa tuodaan esiin, että poliittinen yhteistyö eri ryhmien välillä, etenkin päätöksenteon valmistelussa ei toimi ja siitä syytetään minua. Virtanen väittää vastineessaan, etten ole noudattanut kuntalakia enkä hallintosääntöä, ja esittää toisessa kohtaa myös, että en suorita lain vaatimia tehtäviä. Osassa vastineissa katsotaan, että poliittinen yhteistyö on toiminut ja keskusteluja on käyty paljon.

Kuntalaki ei aseta määrämuotoja, millä tavalla kunnanhallituksen puheenjohtajan tulee johtaa poliittista yhteistyötä. Jokainen etsii siihen omat tapansa. Olen aina vastannut kaikkiin yhteenottoihin, mitä esimerkiksi toisilta kunnanhallituksen jäseniltä on tullut. Yhtenä iltayönä minulla jäi vastaamatta yhden varavaltuutetun puheluihin, koska oli jo myöhä, olin ensinnäkin elokuvissa ja vietin aikaani ystäväni kanssa. Sama henkilö on soittanut jo aiemminkin hyvin aggressiivisen ja solvaavan puhelun. Vastasin hänelle tuolloin viestillä olleeni varattuna.

Säädylliseen aikaan soitettuihin puheluihin tai lähetettyihin viesteihin olen aina mahdollisuuksien mukaan vastannut, ja jos en ole pystynyt vastaamaan, niin olen soittanut takaisin. Olen välillä muis-tutellutkin eri yhteyksissä siitä, että myös minulle voi rohkeasti soittaa, laittaa sähköpostia tai viestiä. Puhun puhelimesta keskimäärin 30 tuntia kuukaudessa.

Sodankylän kunnalliselämässä on paljon vahvoja persoonia, ja vastakkainasettelua syntyy usein. Riitaisan paikallispolitiikan perinne tulee monen valtuustokauden ajalta. Usein olen itsekin kokenut, ettei konsensusta välttämättä edes haluta eikä päästetä syntymään. Jos kaikki vuosien painolasti laitetaan minun syykseni, niin se tuntuu kyllä kohtuuttomalta. Eikö yhteistyön toimivuuteen ole muilla vastuuta?

Kunnanjohtaja kirjoitti, että olen ollut onnekas, kun minulla on kokenut tiimi ympärillä. Se on totta tietysti, että kokemukselle pitää antaa arvoa. Olen jo omassa kotitaustassani oppinut kunnioittamaan

vanhempia ihmisiä. Kuntapolitiikassa kokemus ja vahvat persoonat voivat vaikuttaa kuitenkin dynamiikkaan siten, että eri mieltä olemista on joskus vaikea hyväksyä, varsinkin jos se tulee nuoremmilta poliitikoilta.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävien suhteen viittaa myös oikeuskirjallisuuteen/ otteita kirjasta Harjula & Prättälä: Kuntalaki – tausta ja tulkinnat, painos 2025:

38 § Kunnan johtaminen, s. 343:

”Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnan-hallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuusto voi päättää, että kunnanjohtajan sijasta kuntaa johtaa pormestari.”

”Kunnan johtaminen on poliittisen ja ammatillisen johtamisen yhteistyötä. Poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu, toiminnan suuntaviivoista päättäminen sekä linjaratkaisujen tekeminen. Poliittisessa johtamisessa korostuu vastuu kuntalaisia kohtaan. Ammatillinen johtaminen on poliittisen päätöksenteon apuna toimivan valmistelu- ja täytäntöönpano-organisaation johtamista. Kunnanjohtamisella tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla varmistetaan kunnan perustehtävän toteutuminen.”

40 § Kunnanhallituksen puheenjohtaja

”Suomen kunnallishallinnossa poliittista johtamista henkilönä edustaa erityisesti kunnanhallituksen puheenjohtaja. – Kuntalaissa edellytyksiä luottamustoimen hoitamiseen kokopäiväisesti tai osapäiväisesti on pyritty edistämään merkittävästi.”

s. 357:

”Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttamien edellyttää. Kunnanjohtaja on kunnanhallituksen esittelijä ja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen esityslistalle. Esittelijänä kunnanjohtaja tekee myös päätösehdotukset kunnanhallitukselle. Asioiden käsittely edellyttää usein ennen kokousta käytäviä keskusteluja poliittisten ryhmien välillä sekä yhteydenpitoa kunnan asukkaisiin, palvelun käyttäjiin, yrityksiin jne. Tätä voidaan kutsua poliittiseksi yhteistyöksi tai poliittiseksi valmisteluksi, jota kunnanhallituksen puheenjohtajan edellytetään johtavan.”

”Täsmällistä sisältöä lainkohdan tarkoittamalle poliittiselle yhteistyölle ei voida määritellä. Tarkoitus on korostaa kunnanhallituksen puheenjohtajan asemaa kunnan poliittisena johtajana ja vetää rajaa suhteessa ammatilliseen johtamiseen. Tehtävän hoitamisen tavat jäävät pitkälti puheenjohtajan itsensä ratkaistaviksi sekä sovittaviksi kunnanjohtajan kanssa työjaosta käytävissä keskusteluissa.”

Kunnan yhtiöiden hallituspaikkaneuvottelut

Sipilä tuo vastineessaan esiin pettymyksen kunnan yhtiöiden hallituspaikkaneuvotteluihin. Koska yhtenäistä kantaa näistä ei ryhmien kesken löydetty, niin kunnanhallituksessa äänestettiin paikoista.

Ihmettelen, miten tämäkin on laitettu syyksi minun erottamiseksi. Paikoista ei ollut sovittu ryhmien välisissä luottamuspaikkaneuvotteluissa vaalien jälkeen. Minä en johtanut niitä neuvotteluja, vaan Veikko Virtanen. Tietysti olisi ollut parempi, että näistäkin paikoista olisi voitu sopia samassa kokonaisuudessa, kun muista luottamuspaikoista sovittiin. Tämän voi ottaa jatkossa tavoitteeksi.

Mitä tulee Sipilän viittaamaan työryhmään, niin minä osallistuin työryhmän kokouksiin, mutta eräät työryhmän jäsenet eivät osallistuneet työskentelyyn.

Vaadin aikanaan, että Veikko Virtanen suurimman valtuustoryhmän puheenjohtajana pitäisi yhtiöpaikkaneuvotteluista erillisen palaverin kaikkien ryhmien kesken, mutta kaikki eivät tulleet sinne

paikalle ja Veikko lopetti kokouksen jo ennen sovittua alkuaikaa, jolloin itse tulinkin paikalle. Paikalle oli tullut ihmisiä pitkän matkan takaa ja olivat pettyneitä, että eikö tässä enempää keskusteltu.

Käyty äänestyksiä/ei ole etsitty kompromisseja

Sipilä tuo esiin erikseen Kitisen kevyenliikenteen siltaa koskevan asian, että siitä olisi pitänyt etsiä kompromisseja. Annala arvosteli vastineessaan, että kokoukset ovat olleet pitkät ja on tullut äänestyksiä, kun ei ole käyty keskusteluja kompromissien hakemiseksi.

Tähänastisissa kunnanhallituksen kokouksissa 16.6.2025–10.3.2026, joita olen johtanut, on ollut 216 päätöspykälää, jos jätetään pois kokouksen järjestäytymistä koskevat asiat ja kokouksen lopussa olevat tiedoksianto-, ajankohtais- ja otto-oikeusasiat. Näistä 19 pykälän kohdalla on käyty äänestyksiä eli alle kymmenesosassa käsiteltäviä asioita. Vuoden 2026 aikana pidetyissä kunnanhallituksen kokouksissa ei ole äänestetty. Äänestyksistä kymmenen koski henkilövaaleja kunnan edustuksista yhtiöiden hallituksissa tai muissa toimielimissä. Kolme äänestystä koski ns. Kitisen kevyen liikenteen silta -asiaa.

Voi olla, että laajemmat taustakeskustelut olisivat voineet joissakin asioissa johtaa siihen, ettei äänestyksiä olisi tullut, mutta mitenkään poikkeuksellisen paljon äänestyksiä ei ole käyty. Sekin sitä paitsi kuuluu demokratiaan, että joskus äänestetään, eikä sillä perusteella valmistelua voi venyttää loputtomiin, että odotetaan vielä, jos syntyy kompromissi.

2. Nauttiiko kunnanhallituksen puheenjohtaja luottamusta?

Se on muiden arvioitava. Voin viitata vain siihen, että olen kahdesti saanut äänestäjiltä kannatuksen tulla valituksi Sodankylän kunnanvaltuustoon, ja viime kuntavaaleissa olin Sodankylän ääniharava. Valtuusto päättää luottamuksesta, voinko jatkaa kunnanhallituksen puheenjohtajana.

Häirintäilmoitus

Maijala ja Virtanen ovat viitanneet vastineessa häirintäilmoitukseen, jonka olen tehnyt yhdestä kunnan viranhaltijasta.

Maijala on vastineessaan ilmoittanut epäluottamuksen syyksi: *"Häirintä ilmoitus, jonka hän on myöntänyt tehneensä."* (Ihmettelen Maijalan sanamuotoa, totta kai myönnän tehneeni, kun siinä on minun nimeni alla. Kyse ei ole mistään nimettömästä ilmoituksesta.)

Mitään muuta yksittäistä asiaa Maijala ei ole vastineessaan lausunutkaan, joten tämä täytyy olla se syy, miksi hän haluaa erottaa minut kunnanhallituksen puheenjohtajan paikalta. Myös puhelinkeskustelussa Maijala on sanonut minulle, että tämän asian takia hän ei enää luota minuun.

Virtanen puolestaan katsoo vastineessaan, että tekemässäni häirintäilmoituksessa on ollut kyse toimivallan ylityksestä, koska kyse on Keskustan valtuustoryhmän sisäisestä asiasta. Virtanen väittää, että ilmoituksen tarkoituksena on "vahingoittaa tai saattaa kyseinen työntekijä huonoon valoon työntäjän silmissä".

Minusta tuntuu uskomattomalta, että 2020-luvulla vapaassa demokratiassa erottamiseni syyksi voidaan esittää sitä, että kunnalta palkkaa saavana luottamushenkilönä olen käyttänyt laillista oikeuttani häirintäilmoituksen tekemiseksi. Tietenkään tarkoitukseni ei ole ollut vahingoittaa tätä henkilöä henkilökohtaisesti tai mustamaalata häntä. Ilmoituksessa olen kertonut tosiasioita, jotka halusin tutkittavaksi. Minua syytetään yksilöimättä, että minä en ole antanut viranhaltijoille työrauhaa, mutta minä olen se, jolle sitä ei aina annettu. En ole tehnyt muita häirintäilmoituksia kuin tämän yhden.

Kyse ei ole siitä, ettenkö kestäisi normaalia kritiikkiä tai enkö hyväksyisi viranhaltijan sananvapautta, kuten Veikko Virtanen vihjaa omassa vastineessaan. Hyväksyn kaikkien sananvapauden, mutta puolustan myös oikeutta omaani.

Häirintäilmoituksessa oli kyse siitä, että kunnan johtava viranhaltija vaati toistuvasti minun erottamista kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävästä. Mielestäni kunnan johtavalle viranhaltijalle ei kuulu ottaa kantaa kunnan ylimpien luottamushenkilöiden valintaan.

Minä en käynnistänyt prosessia häirintäilmoituksen seurauksena, vaan kunnassa siitä tehtiin viranhaltijapäätös ja kutsuttiin ulkopuolinen konsultti selvittämään asiaa. Kokoontumista konsultin kanssa siirrettiin useita kertoja nimenomaan kyseisen viranhaltijan aikataulujen vuoksi, ja kun kokous lopulta pidettiin, viranhaltija ei tullut paikalle, vaikka hetkeä aikaisemmin käveli ohitseni kunnantalolla. Ulkopuolisen selvittäjän lausunto kuitenkin löytyy kunnasta tästä asiasta, ja siinä käy ilmi, että selvittäjä piti johtavan viranhaltijan kaksoisroolia ongelmallisena.

Yhdenvertaisuuslain 16 §:n mukaan ketään ei saa kohdella epäsuotuisasti eikä hänelle kielteisiä seurauksia aiheuttavalla tavalla sen vuoksi, että hän on vedonnut tässä laissa säädettyihin oikeuksiinsa.

3. Velvollisuuksien laiminlyönti

Vastineen antajista Heikkinen, Hokkanen, Honkonen kertovat, etteivät ole havainneet minulta velvollisuuksien laiminlyöntiä. Lokan vastineen mukaan olen johtanut kokoukset hyvin, ja työaikajärjestelyistä on keskusteltu ja työajan suunnittelua on selkeytetty. Annalan, Hyvösen, Lintulan, Sipilän, Virtasen ja kunnanjohtajan vastineissa on tuotu esiin väitteitä velvollisuuksien laiminlyönneistä. Kommentoin niitä seuraavassa.

Poistuminen talousarvioseminaarista Kommatissa 22.9.2025

Annala ja Sipilä arvostelevat minua siitä, että poistuin 22.9. talousarvioseminaarista kesken ohjelman.

Syynä oli se, että jouduin lähtemään sieltä Lapin hyvinvointialueen aluevaltuuston kokoukseen Luostolle. Sodankylästä on vain kolme jäsentä aluevaltuustossa, ja katson myös tämän tehtävän tärkeäksi kuntalaisten edunvalvonnan kannalta.

Valtuuston puheenjohtaja Mikko Maijala päätti yksin kyseisen seminaaripäivän ajankohdan, kysymättä ainakaan minulta mitään. Aluevaltuuston kokousaikataulu on kyllä julkinen ja sen olisi voinut tarkistaa.

Useimmille luottamushenkilöille tulee joskus päällekkäisyyksiä. Minulle ei ole kukaan ennen näitä vastineita sanonut, että poistumiseni olisi ollut jotenkin paha asia tai että sen takia minua kohtaan ei ole enää luottamusta.

Haluan vielä kysyä, kuinka moni päättäjä on meillä poistunut kesken kokouksista, eikä siitä ole perään haukuttu? Kun minä poistun toiseen tärkeään kokoukseen, niin siitä tehdään erottamisperuste.

Myöhästely ja poissaolot

Minulla on ollut joskus päällekkäisiä kokouksia, jotka ovat aiheuttaneet sen, etten ole päässyt osallistumaan kokouksiin alusta saakka. Myös pitkät Lapin välimatkat ovat joskus luoneet haasteita. Kuitenkin esimerkiksi kunnanhallituksen kokoukset olen jokaisen istunut alusta loppuun, paitsi jos on ollut esteellisyys, jonka aikana olen käynyt pois kokouksesta. Jokainen kokous on alkanut ajallaan täsmällisesti.

On vaikea vastata tässäkin syytöksiin, joita ei ole yksilöity, että voisin tarkistaa kalenteristani, mistä joku poissaolo tai myöhästyminen on johtunut.

Tuula Annala kertoo, että esimerkkejä on monta, mutta hän mainitsee silti vain yhden. Tämä lista-palaveri, mihin Tuula Annala viittaa, on todella tapahtunut niin 22.1.2026, että en mennyt tähän

kokoukseen paikalle. Olin tehnyt kokoukset/kalenterimerkinnän. Siinä tuli virhe ja pyydän sitä anteeksi.

Samalla viikolla käsiteltiin tekstissä jo aiemmin mainittua häirintäilmoitusta ja otin asian hyvin ras-kaasti. Tämä vaikutti varmasti vireystasooni. Laitoin kuitenkin kunnanhallituksen puheenjohtajiston ja kunnanjohtajan WhatsApp-ryhmään viestiä asiasta, kun huomasin virheeni. Kuvittelin asian sovi-tuksi. Mitään konkreettista vahinkoa kunnalle tästä ei käsittääkseni päässyt tapahtumaan.

Olen Tuula Annalan kanssa samaa mieltä siitä, että yhteisiä tapaamisia ja toisten ajankäyttöä pitää arvostaa. Olen hyvin pahoillani tuosta listapalaverista, että se jäi minulla hoitamatta. Vastuu siitä on yksin minun. Mutta ei tunnu oikein reilulta, että tätä inhimillistä virhettä käytetään nyt perusteena erottamiselleni. Samalla tavalla kunnanjohtaja, kunnanhallituksen varapuheenjohtajat ja kunnanvaltuuston puheenjohtaja ovat olleet pois joistakin kokouksista ja tilaisuuksista tai lähteneet niistä pois ennen päättymistä, mutta niitä ei nyt arvostella eikä käydä samalla mittarilla läpi.

Kehityskeskustelun kommentointi

Olen kommentoinut yleisellä tasolla lehtihaastattelussa kehityskeskustelun ilmapiiriä sen jälkeen, kun tilapäisen valiokunnan prosessi käynnistyi. En ole kertonut mitään yksittäisiä asioita tai mitään luottamuksellista ao. keskustelusta julkisuuteen. En ole myöskään kunnanhallituksen kokouksista kertonut toisten puheenvuoroja julkisuuteen.

Ihmettelen, miksi kunnanjohtaja on osallistunut kehityskeskusteluani valmistelemaan palaveriin kun-nanhallituksen jäsenten kanssa, ja mitä hän on siellä kertonut. Kunnanjohtaja on kunnanhallituksen alainen eikä päinvastoin. En usko, että kunnanjohtajan edellä mainittua menettelyä hyväksyttäisiin missään muussakaan kunnassa.

Työajan suunnittelu ja seurata

Kunnanvaltuusto on päättänyt 24.6.2025, että toimin osa-aikaisena (40 %) kunnanhallituksen pu-heenjohtajana ja että kunnanhallitus on esimieheni. Päätöksessä ei todeta työajan määrää, vaan 40 %:n perusteella on laskettu minulle maksettavan korvauksen suuruus.

Kunnanvaltuuston em. päätöksessä taikka työsopimuksessani ei ole sovittu, että pitäisin kirjaa työ-tunneistani. Se tuntuu myös turhauttavalta sen vuoksi, että puheenjohtajan tehtävään kuuluu muu-tenkin paljon erilaista työtä eikä pelkkään byrokraatiaan haluaisi hukata aikaansa. Minulle ei makseta esimerkiksi ylitöistä yhtään mitään enkä ole ylityökorvauksia vaillakaan. Päinvastoin kuin kunnan-johtaja kuulemiskirjeessään väittää, kunnanhallituksen puheenjohtajaan ei sovelleta työaikalakia, koska kunnanhallituksen puheenjohtaja on työaikalain 2 §:n 1-kohdan tarkoittama yhteisön johta-mistehtävässä oleva henkilö.

Saan sen vaikutelman kunnanjohtajan vastinekirjeestä, että hän pitää itseään esimiehenäni, vaikka lähin esimieheni on kunnanhallitus eikä viimeksi mainittu ole työajan seuranta edellyttänyt.

Totean vielä, että en ole saanut asianmukaista ohjeistusta siitä, että työn tekemiseni olisi pitänyt kirjata paremmin. Olen pyrkinyt siihen, että kanssani tehtäisiin etätyösopimus, mutta sitä ei ole tehty minusta riippumattomista syistä.

Koen henkilökohtaisesti, että tämä työajan seuranta -asia on otettu esille pelkästään kiusantekomie-lessä. Minun tietojeni mukaan muiden kuntien osa-aikaisilla luottamushenkilö-puheenjohtajilla ei ole vastaavaa työajan seurantavelvoitetta.

Lisäksi haluan vielä sanoa, että olen varmuudella kunakin viikkona tehnyt kunnanhallituksen pu-heenjohtajana enemmän töitä kuin 40 %, mistä tuntimäärästä se sitten lasketaan.

4. Toimivallan ylitykset

Heikkinen, Hokkanen, Honkonen ja Hyvönen kertovat vastineissaan, etteivät ole havainneet toimivallan ylityksiä. Tämä on myös oma käsitykseni asiassa. Alla vastaan eräisiin väitteisiin, mitä joissakin vastineissa on esitetty.

Oras Tynkkyselle jätetty edunvalvontakirje 7.2.2026

Annala, Sipilä ja kunnanjohtaja viittaavat vastineessaan edunvalvontakirjeeseen, ja katsovat minun ylittäneen toimivaltani tämän asian suhteen. Lokka kertoo vastineessaan kuulleen keskustelua edunvalvontakirjeeseen liittyen.

Kyse on kunnan edunvalvontaan liittyvästä kannanotosta, kun Vihreän Liiton kansanedustaja Oras Tynkkynen kävi vierailulla Sodankylässä 7.2.2026. En rikkonut tässä asiassa mitään lakia, ja kiireisessä tilanteessa jouduin antamaan kirjeen lopulta omissa nimissäni.

Annoin siis Oras Tynkkyselle kunnanhallituksen puheenjohtajana ns. edunvalvontakirjeen, jossa kerroin eräistä ajankohtaisista asioista. Tämä on yleinen käytäntö, kun kunnassa käy valtakunnan tason päättäjiä. Keskustelin asiasta erikseen kunnanjohtajan sekä valtuuston puheenjohtajan kanssa ja lisäksi keskustelua käytiin kunnanjohtajan ja puheenjohtajien välisessä ryhmässä. Muiden taholta kirjettä ei kuitenkaan alettu erikseen valmistella.

Tarkoitukseni oli pyytää myös tilaisuuteen paikalle tulleen Vihreän valtuutetun, kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtajan allekirjoitus kirjeeseen, mutta kun hän ei sitä allekirjoittanut, niin allekirjoitin kirjeen kuitenkin itse. Mitään virallista statusta tällaisella kirjeellä ei tietenkään ole, siinä on ainoastaan kunnan ajankohtaisia terveisiä. Mikään laki tai protokolla ei edellytä, että kunnanhallituksen puheenjohtajan olisi hyväksyttävä lausuntonsa etukäteen jossakin. Aikataulu oli hyvin tiukka ja oli jo muutenkin nähtävillä, että yhteydenottoihini vastattiin heikommin.

Valitettavasti tästä kunnan toiminnan kannalta verrattain vähäpätöisestä asiasta on tehty veruke, johon viitaten minusta levitetään perättömiä puheita, kuinka olen ylittänyt toimivaltani ja väärennän asiakirjoja jne. Lisäksi olen sitä mieltä, että Tynkkyselle antamani kirje oli Sodankylän kunnan etujen mukainen.

Puuttuminen valmisteluun ja operatiivisiin asioihin

Annala ja Lintula ovat vastineissaan väittäneet, että olen puuttunut operatiiviseen johtamiseen kuitenkaan mitenkään yksilöimättä, missä tapauksissa tämä on ilmennyt. Virtanen kirjoittaa poliittisen ja ammatillisen johtamisen sekoittumisesta yksilöimättä hänkään tarkemmin, missä tämä on tapahtunut. Kunnanjohtaja syyttää vastineessaan minua operatiiviseen johtamiseen puuttumisesta ja väittää jopa, että en anna työrauhaa viranhaltijoille asioiden valmisteluun. Tämä on raskas syytös, joten olisin toivonut siihen konkreettisia esimerkkejä. Sellaista kunnanjohtaja ei kuitenkaan esitä, ellei mainintaa seminaarien valmisteluun osallistumisesta pidetä sellaisena. Kukaan muu viranhaltija ei ole koskaan huomauttanut tai koskaan väittänyt minun sotkeutuneen operatiiviseen toimintaan kuin kunnanjohtaja tekee. Lisäksi kunnanjohtaja syyttää minun edistävän yksittäisiä intressejä.

En ymmärrä, mitä seminaaria kunnanjohtaja tarkoittaa, niin en pysty siihen vastaamaan. Mieleeni tulee vain se, kun kestävä kehityksen asiantuntija pyysi syksyllä maatalous- ja poroaiheisia kuvia tapahtumajulisteeseen, kun kunnasta niitä ei löytynyt eikä kunnanjohtajalla ollut tarjota muita kuin talvikuvia. Alla Sodankylän kunnan sivuilta lainattu kuva julisteesta kuvien lähdemerkinnöillä. Ei ole salaisuus, että asun ja työskentelen poro- ja maatilalla, joten oletan, että puoleeni on voitu kääntyä tästä syystä ja kun asialla oli kiire. Osallistuin myös itse tilaisuuteen 8.9.2025 ja pidin siellä ensimmäisiä puheenvuorojani kunnanhallituksen puheenjohtajan roolissa.

Maatalous ja porotalous seminaari

ma 8.9. 2025 klo 11:00–15:00

Sodankylän kunnanvirasto

Kuvat: Mari-Anne Penttinen ja Jenni Kaaretkoski (poro).

Lokka kirjoittaa vastineessaan kuulleen hankin operatiiviseen toimintaan puuttumisesta, mutta toteaa samalla, että keskustelu esimerkiksi aikatauluista kuuluu tavalliseen poliittisen johdon ja viranhaltijajohdon yhteistyöhön. Tällaisesta juuri toiminnassani on ollut mielestäni kyse. Olen käynyt taustoittavia keskusteluja asioiden valmistelusta ja aikatauluista. Olen tuonut ilmi kyllä, mitä asioita olen pitänyt tärkeinä ja mitä priorisointia itse painottaisin. Tällainen on mielestäni normaalia kunnallishallintoa myös siinä tapauksessa, että joistakin yksittäisistä asioista oltaisiin eri mieltä viranhaltijoiden kanssa. Minulla ei ole ollut tietenkään mitään mahdollisuuksiakaan omin päin määrätä jotain yksittäistä asiaa valmisteltavaksi.

Mitä yksittäisillä intresseillä sitten tarkoitetaan? Jokainen kuntapäättäjä pitää varmasti joitakin asioita toisia tärkeämpinä, ja hän pyrkii edistämään näitä. Myös minulla on omat arvoni ja käsitykseni, mikä on Sodankylälle hyväksi. Tehtävissäni en ole ajanut mitään henkilökohtaisia intressejä, vaan pyrkinyt täyteen tasapuolisuuteen, avoimuuteen ja rehellisyyteen.

Syytökset yksittäisen työntekijän edun ajamisesta

Tekstistä, asioiden muotoilusta ja syksyn tapahtumista kokouksissa päätellen viitataan kestävän kehityksen asiantuntijaan. Mitä olen ollut mieltä kestävän kehityksen työn jatkamisesta Sodankylässä, löytyvät kaikki pöytäkirjoista ja asiasta päätettiin valtuuston talousarviokokouksessa 4.12.2026. Minulla on täysin puhdas omatunto asiasta, enkä näe tarvetta avata asiaa tässä sen enempää.

5. Omissa rooleissa pysyminen

Mielestäni olen pysynyt niissä rooleissa, mitä kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja yleensä poliittiselle toimijalle kuuluu.

Ulkopuolinen arvio roolien sekoittumisesta

Annala viittaa vastineessaan muutama vuosi sitten tehtyyn ulkopuoliseen arviointiin roolien sekoittumisesta. Minä en ole kuitenkaan silloin toiminut kunnanhallituksen puheenjohtajana.

Väitteet somekäytöksestä ja julkisesta keskustelusta

Lisäksi on esitetty väitteitä, että en olisi saanut kommentoida sosiaalisessa mediassa tilapäisen valiokunnan perustamista. Virtanen syyttää minua itsekkääksi, itsekeskeiseksi ja paheksuu, että olen arvostellut muita julkisuudessa ja somessa. Tällaiset ovat tietysti aina subjektiivisia kokemuksia ja Virtasella on oikeus omaan mielipiteeseensä minun toiminnastani ja persoonastani. Julkisuudessa ja somessa en ole mielestäni arvostellut toisia kuntapäätäjiä kuin tämän tilapäisen valiokunnan prosessin yhteydessä, ja silloinkin kertoakseni oman näkemykseni.

Veikko Virtanen itse syytti Lapin Kansan haastattelussa minua, että "kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole hoitanut tehtäviään" ja että päätöksenteko on mennyt henkilökohtaisuuksiin ja "tapellaan keskenään". Minäkö en olisi saanut tähän mitenkään reagoida enkä puolustaa itseäni, vaikka asia sai runsaasti julkista huomiota osakseen?

Väitteisiin huhujen levittämisestä totean, että en ole levittänyt huhuja, mutta olen kyllä oikaissut minusta levitettyjä huhuja. Siihen minulla on oikeus. Esimerkiksi olen kuullut väitteitä, että soittelen yöllä kunnanjohtajalle. Se ei varmasti pidä paikkansa. Olen sanonut, että minun puhelimeni lokitiedot saa selvittää ja sieltä nähdään, milloin olen soittanut ja kenelle.

Kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja Tuula Annalan toiminnasta

Haluan tuoda tässä yhteydessä esille erinäisiä asioita kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Tuula Annalaan liittyen valaistakseni tapahtumien ja myös tämän käynnistetyn prosessin taustaa.

Kunnanjohtajan mukaan minulla on ollut hyvä tiimi ympärilläni. Valitettavasti saamani "tuki" ei ole ollut aina kovinkaan aitoa. Koska minun tekemiseni käydään nyt näin tarkasti läpi, niin joudun toteamaan, etten ole voinut aina itsekään olla täysin tyytyväinen kaikkien luottamushenkilöiden toimintaan.

Tuula Annalan käytös minua kohtaan on ollut ajoittain hyvin hyökkäävää ja ajoittain jopa epäasiallista, ainakin nälvivän viestinnän ja pommittavan viestitulvan muodossa. Jopa Tapio Lintula on myöntänyt minulle tämän, että se on mennyt kiusaamisen puolelle. Yhtiö-hallituspaikkojen valintaa valmistelevalle työryhmän palaverissa Tuula Annala menetti malttinsa ja alkoi huutaa minulle. Voi vain kuvitella, minkälaiset selvitykset olisi vaadittu, jos minä olisin toiminut samoin.

Tuula Annala myös kuvasi minua salaa em. Oras Tynkkysen tilaisuudessa. Kun aloin puhua Tynkkyselle Sodankylän kunnan asioista, niin kuulin puhelimesta tyypillisen äänen, joka tulee silloin, kun videokuvaus lähtee päälle. Myöhemmin (11.2.2026 puhelimesta) Tuula Annala myönsikin minulle tehneensä näin, mutta ei lähettänyt videoita koskaan minulle. Mistä syystä hän kuvasi videota? Tuskin ainakaan tehdäkseen minulle somemateriaalia. Etsittiinkö jo silloin jotain veruketta, että minä olisin sanonut jonkun väärän sanan, josta minua päästään syyttämään?

Johtuuko tämä Tuula Annalan käytös siitä, että hän olisi halunnut jatkaa kunnanhallituksen puheenjohtajana, sitä en pysty sanomaan.

Mitä tulee yhteistyöhön, toisen arvostamiseen ja kunnioittamiseen, toimivallan ylityksiin ja rooleissa pysymiseen, haluan nostaa esiin seuraavat tärkeät huomiot toimintatavoissa. Tapahtumat sijoittuvat vuoden vaihteeseen, vuoden alkuun ja tilapäisen valiokunnan asettamisajankohdan ennen ja jälkeen.

Kunnanjohtajan toiminnasta:

Kunnanjohtajan kanssa kaikki toiminta ei ole sujunut niin hyvin kuin pitäisi. Tässä ei kuitenkaan pitäisi tarkastella yksinomaan minua, vaan myös sitä, onko kunnanjohtajan toiminta ollut sellaista kuin sen pitäisi olla kunnanhallituksen puheenjohtajaa kohtaan? Listaan tässä muutamia asioita kunnanjohtajan toiminnasta:

- toistuvat yritykset ja toimet poliittiseen päätöksentekoon puuttumisesta

- vastaamattomuus erityisesti puheluihin
- kieltäytyminen tapaamisista kasvokkain
- kieltäytyminen palaverista
- syytöksien lateleminen Whatsapp-ryhmissä ja keskusteluissa, sähköpostitse sekä kasvotusten
- syyttäminen operatiiviseen toimintaan puuttumisesta hänen kehityskeskustelun päätteeksi (esim. Teams-materiaali, jonka halusin jakaa kunnanhallitukselle hallituksen pelisääntöjen tueksi. En pidä syytöksiä järkevinä, sillä asioistahan olisi pitänyt ja edelleen pitäisi asianmukaisesti keskustella sekä sopia, mikä on normaalia työelämän vuorovaikutusta.)
- Suoranainen asioiden pimittäminen tai että asioita ei päästetä valmisteluun, kuten lentokenttään liittyvät asiat, vaikka tiedän pykälien olleen valmiina odottamassa. Olen huomannut, että lentokenttään liittyvää materiaalia siirretään vain aina kuukaudella eteenpäin Teams-kansion oheismateriaaleissa eli kunnanhallituksen kokouksesta toiseen ja silti asiaa ei ole tullut koskaan päätöksentekoon.
- Olen joutunut peräämään usein tietoja erinäisistä asioista saamatta niihin kunnolla koskaan vastausta.
- En ole saanut tehdä työtäni, kysyä ja tehdä, mitä oikeasti saisin tehdä roolissani.
- esiin tuotu pettymys ja suuttumus minun tekemistäni valinnoista/päätöksistä esim. koskien kevyen liikenteen siltaa, lentokenttää ja kestäväen kehityksen työtä
- toimeksiannot puuttua eri poliittisten toimijoiden/luottamushenkilöiden tekemisiin ja puheisiin (en mainitse nyt tässä kohtaa nimiä, tilapäinen valiokunta saa nimet, jos niin haluaa)
- ulkopuolelle jättäminen, tarkoituksellinen mainitsematta jättäminen minun ideastani tai yhdessä tehdystä työstä
- jatkuva liian tiukka aikataulu, niin että en voi tosiasiallisesti yhdessä valmistautua esim. tilaisuuksiin ja sopia yhteisesti asioista
- paikalle tulematta jättäminen esim. sidosryhmien tapaamisiin
- puheet Mikko Majjalan erottamisesta kunnanvaltuuston puheenjohtajan tehtävästä, esimerkiksi Oulun matkalla (meno 28.1.2026): *"Teen kaikkeni valtuuston puheenjohtajan erottamiseksi."* Kyydissä olivat minun ja kunnanjohtajan lisäksi Tuula Annala ja inarilainen kuntapäättäjä Janne Tervahauta
- epäselvyydet/erikoisuudet kunnan luottokorttien käytössä (talous- ja hallintojohtajan kortin käyttö sekä itse todistamani ainakin yksi tapaus, jossa kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja hoiti kunnan matkan järjestelyitä ja maksoi kuluja kunnanjohtajan luottokortilla; tarvittaessa voin antaa valiokunnalle lisätietoa tästä tapauksesta)
- Minulle kerrottiin, että "Bestis-ryhmästä", joka WhatsApp-ryhmä, jossa ovat mukana entinen kunnanvaltuuston puheenjohtaja Riikka Karppinen, nykyinen kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja (entinen puheenjohtaja) Tuula Annala sekä kunnanjohtaja. Eräs ystäväni oli nähnyt tämän Vantaan puheenjohtajapäivillä, ja halusi kertoa minulle tämän nähdessään, vaikuttaen huolestuneelta. Kunnanjohtaja saa tietysti olla kenen ystävä haluaa vapaa-ajallaan, mutta hänen minuun kohdistuva arvostelu voi olla väritynyttä siksi, että hän haluaisi itselleen mieluisamman henkilön tilalle.
- Kunnanjohtajalla on ollut vaikea sopeutua työhönsä vaalien -25 jälkeen, niin kuin en kelpaisi puheenjohtajaksi ja en saisi hoitaa siihen kuuluvia tehtäviä.
- Pyyntö kunnanhallitukselle käyttää delegoitua toimivaltaa (kunnanhallituksen puheenjohtajan puolesta ja ilman minua informoimatta) kunnanjohtajan virkamatkojen hyväksymisessä 12.3.2026 on osoitus epäasiallisesta menettelystä:
 - Sain tiedon asiasta kunnanhallituksen jäseneltä saman päivän iltana, koska hän oli ihmetellyt, onko asiassa menetelty oikein, todisteina ovat sähköpostiviestit asiasta.
 - Asiassa oli kyse siitä, että kunnanjohtaja oli pyytänyt minulta hyväksyntää virkamatkalle Islantiin. Pyysin kunnanjohtajalta lisätietoa asiasta. Viimeksi keskustelin hänen

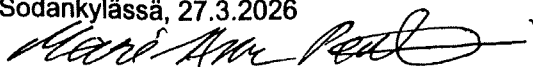
kanssaan 10.3.2026 ennen kunnanhallituksen kokousta, jolloin hän vastasi, ettei hänellä ole antaa lisätietoja matkasta. Jäin odottamaan lisätietoja.

- Kunnanjohtaja on myöhemmin esittänyt asian siten, että olisin laiminlyönyt tehtäväni. Kunnanjohtaja on myös vedonnut matkamäärärahoihin ikään kuin hänellä olisi subjektiivinen oikeus päästä haluamilleen matkoille. Missään ei ole kuitenkaan päätetty rahojen käyttämisestä jotain tiettyä matkaa varten. Pyysin lisätietoja lähinnä sen osalta, että kuinka monta muuta henkilöä kunnasta on matkalle lähdyssä, ja tähän kunnanjohtaja ei vastannut. Sinällään en vastusta kunnanjohtajan matkaa ja olisin sen hyväksynyt, kun olisin saanut tietää, ettei sinne lähde tarpeettoman suuria delegaatiota, kun töitä on Suomessakin matkan aikana. Jäin odottamaan asian selvittämistä. Kuitenkin kunnanjohtaja sen sijaan, että olisi hoitanut asiaa kanssani, otti yhteyttä muihin hallituksen jäseniin pyytäen heitä matkan hyväksyntää, ja esittäen asian vääristellen niin, että minä en muka hoida tehtäviäni.
- Kunnanjohtaja oli väittänyt myös, että en ole hyväksynyt hänelle Marokon matkaa, joka on ennen Islannin matkaa. Marokon matkasta minulle ei ole kerrottu halaistua sanaa. Kuulin siitä ensimmäistä kertaa vasta samalla, kun sain tiedon kunnanjohtajan yhteydenotoista muihin hallituksen jäseniin virkamatkojen hyväksymisen osalta.
- Sain minulle entuudestaan tuntemattomalta henkilöltä viestin, että Sodankylä kunnanjohtaja on Rovaniemellä Revontuli-ostoskeskuksessa kävellessään puhunut puhelimeen minun erottamisestani 4.2.2026 (siis kunnanjohtajan kehityskeskustelun, jossa hän oli syyttänyt minua operatiiviseen toimintaan puuttumisesta, jälkeisenä päivänä, mutta ilmeisesti ennen kuin aloitetta oli alettu kerätä). Kysyin kunnanjohtajalta 16.3., että onko hän puhunut minun erottamisestani jo tuolloin 4.2. Rovaniemellä. Kunnanjohtaja väitti, ettei ole tietoinen asiasta. Tämän jälkeen huomasin, että kunnanjohtaja oli käynyt poistamassa kalenterimerkinnän Rovaniemellä käynnistä tuolta aamulta. Minulla kuitenkin on aikaisempi kalenterimerkintä (kuvakaappaus) tallessa, koska tarkistin asian heti sen jälkeen, kun minulle oli asiasta viestitetty, tarkistaakseni, oliko kunnanjohtaja todella ollut Rovaniemellä ja siis että puhuiko minulle asiasta yhteyttä ottanut henkilö totta. Asiaan liittyvät kuvat ovat liitteenä.
- Asian selkeyttämiseksi tässä seuraa aikajana olennaisista tapahtumista:
 1. ti 3.2 kunnanjohtajan kehityskeskustelu
 2. ke 4.2 episodi Rovaniemellä
 3. la 7.2 Tynkkynen Sodankylässä
 4. su 8.2 kehityskeskusteluani valmisteleva palaveri kunnanjohtaja + kunnanhallitus (minä en ollut kutsuttuna tilaisuuteen enkä tietoinen koko asiasta, tieto asiasta tullut minulle reilusti myöhemmin)
 5. ti 10.2 kehityskeskusteluni
 6. ke 11.2 soitto "eroatko itse vai mennäänkö valtuustoon"
 7. to 12.2 valmis allekirjoitettu aloite tilapäisestä valiokunnasta
 8. pe 13.2 kunnanhallituksen esityslista julki ja asian välitön julkisuus

Lopuksi

Olen valmis ottamaan palautetta ja kritiikkiä vastaan. Aina voimme ottaa oppia tekemisistämme. Olen kuullut palautteen erityisesti siitä, että valtuustoryhmien välistä parempaa yhteistyötä ja tiedonkulkua toivotaan. Omalta kohdaltani olen valmis sopimaan menneet ja jatkamaan puhtaalta pöydältä. Jos kunnanvaltuusto kuitenkin haluaa minut erottaa, niin siihen päätökseen minun on tietysti alistuttava. Olen kuitenkin käytettävissä jatkamaan kunnanhallituksen puheenjohtajana, jos valtuuston enemmistö antaa minulle luottamuksen.

Sodankylässä, 27.3.2026

Mari-Anne Penttinen

LIITE 1:

Kirjoitukseni sosiaalisessa mediassa omalla seinällä (Facebook ja Instagram):

13.2.2026

Sain pari päivää sitten tietää, että Sodankylässä puuhataan aloitetta minun erottamiseksi kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävästä.

Valtuutetuilla on oikeus käynnistää prosessi kunnanhallituksen puheenjohtajiston vaihtamiseksi, jos valtuuston enemmistö sitä haluaa. Samoin minulla on oikeus puolustautua ja kertoa oma näkemykseni. Puolustautuminen on kuitenkin hankalaa, ellei tiedä, mistä syytetään. Aloitteen sisällössä, jonka sain tänään nähtäväkseni, ei ole esitetty mitään yksittäisiä tekoja tai laiminlyöntejä.

Viime kevään kuntavaaleissa tulin Sodankylässä ääniharavaksi ja valituksi toiselle kaudelleni kunnanvaltuustoon. Luottamuspaikkaneuvottelujen jälkeen minut valittiin kunnanhallituksen puheenjohtajaksi. Olen hoitanut tehtävää parhaan kykyni mukaan ja ajaa kaikin voimin Sodankylän etua. Olen koettanut pitää avoimen ja vuorovaikutteisen keskusteluyhteyden niin omaan valtuustoryhmään kuin muihinkin ryhmiin.

Vastaan mielelläni asiaa koskeviin kysymyksiin ja osallistun osaltani asioiden selvittelyihin, jos valtuuston enemmistö haluaa käynnistää tilapäisen valiokunnan työskentelyn tämän asian suhteen. Jos prosessi käynnistyy, niin toivon siitä tulevan mahdollisimman julkisen ja että kaikki näkemykset voidaan esittää avoimesti. Se ehkäisee myös mahdollisia väärinymmärryksiä. Kuntalaisilla on oikeus toimivaan kunnallishallintoon ja myös oikeus tietää, mitä kunnallishallinnossa tapahtuu.

Itse toivon voivani jatkaa luottamustehtävässä, johon olen hyvin motivoitunut ja jossa olen tehnyt työtä itseäni säästämättä ja tunteja laskematta. Kunnioitan tietysti samalla demokratiaa ja kuntalakia, joiden periaatteiden mukaan aloite nyt käsitellään.

#sodankylä#politiikka

26.2.2026

Lapin Kansa ja Sompio uutisoivat viime viikolla minun erottamiseksi kerätystä aloitteesta. Tänäpäin meillä on kunnanvaltuuston kokous, joka käsittelee tilapäisen valiokunnan perustamista. Toivoisin toki, että Sodankylästä olisi vähän mukavampia otsikoita kuin tällaiset. Yksi nimillistassa mukana ollut valtuutettu tosin on jo julkisesti ilmoittanut vetäytyvänsä pois aloitteesta.

Lapin Kansan artikkelissa 19.2.2026 kerrotaan, että erottamistani vaativan aloitteen on kerännyt kokoon keskustalainen konkaripoliitikko Veikko Virtanen. Hänellä on tietysti täysi oikeus tämän tekemiseen, kuten kuntalaki sallii. Jos valtuuston enemmistö käynnistää menettelyn, niin se hoidetaan lakien mukaisesti.

Olen julkisesti ilmoittanut, että pidän kiinni paikastani kuntalaisten antaman luottamuksen perusteella. Olisin vain ihan todella toivonut, että kanssani olisi voitu aidosti keskustella ja kertoa, mitä minun olisi pitänyt tehdä toisin. Ainoa yhteydenotto oli pari päivää ennen asian julkistamista se, että perussuomalaisten valtuutettu välitti minulle Veikon terveiset, että eroatko itse vai mennäänkö valtuustoon. Nyt olen kyllä saanut kuulla, että operaatio on alkanut paljon aikaisemmin.

Veikko väittää Lapin Kansassa, että kunnallispolitiikan tilanne on pahentunut, koska "kunnanhallituksen puheenjohtaja ei ole hoitanut tehtäviään" ja että päätöksenteko on mennyt henkilökohtaisuuksiin ja "tapellaan keskenään". Näitä väitteitä en tunnista. Olen käyttänyt kunnanhallituksen puheenjohtajuuteen varmasti enemmän työtunteja kuin sopimukseen kuuluu. Olen ollut kaikkien tavoitettavissa ja pyrkinyt parhaani mukaan pitämään avoimen keskusteluyhteyden kaikkiin valtuustoryhmiin. Täydellinen en ole ja monta asiaa on täytynyt oppia, mutta koen julkisen syyttelyn ja mustamaalaamisen ikäväksi. Eikä se kunnan mainettakaan kyllä paranna.

Tiedän, että Sodankylässä on aina jonkinlaisia jännitteitä ollut, kuten monen muunkin kunnan kunnallispolitiikassa. Omalta osaltani haluan olla tervehdyttämässä kuntamme toimintakulttuuria ja tukea henkilöstön hyvinvointia. Useimmat kunnanhallituksen ja valtuuston päätösaasiat ovat menneet kuitenkin sopuisasti ja yleensä päätökset ovat syntyneet yksimielisesti. Tiukempia väentöjä ja äänestyksiä oli kunnan veroproosenttia ja Kitisen kevyenliikenteen siltaa koskevissa asioissa. Sekin kuuluu demokratiaan, että joskus äänestetään.

Kunnanhallituksen puheenjohtajakaan ei voi olla jokaisesta asiasta samaa mieltä jokaisen valtuutetun kanssa. Enkä voi lähteä muuttamaan omaa mielipidettäni aina sillä perusteella, että menetänkö nyt luottamustehtäväni, jos olen jonkun kanssa eri mieltä. Kompromisseja on tietysti hyvä politiikassa hakea silloin, kun niihin on edellytyksiä. Ainakaan minulle näistä muutamasta äänestyksestä ei ole jäänyt mitään hampaankoloon. Olen kuullut, että näitä käytetään kuitenkin nyt verukkeena epäluottamukselle. Sellaista kuntapäätäjää minusta ei kuitenkaan saa, jolla ei saisi olla mitään omia mielipiteitä.

Lisäksi olen saanut tietää, että dramaattisin sanankääntein on levitetty väitettä, kuinka olen ylittänyt toimivaltuuteni kunnanhallituksen puheenjohtajana ja jopa väärentänyt asiakirjoja. Tässäkin asiassa totuus on tarua tylsempi. Sodankylässä oli käymässä Vihreän liiton poliitikko. Annoin hänelle kunnanhallituksen puheenjohtajana ns. edunvalvontakirjeen, jossa kerroin eräistä ajankohtaisista asioista. Tämä on yleinen käytäntö, kun kunnassa käy valtakunnan tason päättäjiä. Keskustelin asiasta erikseen kunnanjohtajan sekä valtuuston puheenjohtajan kanssa ja lisäksi keskustelua käytiin kunnanjohtajan ja puheenjohtajien välisessä ryhmässä. Muiden taholta kirjettä ei kuitenkaan alettu erikseen valmistella. Tarkoitukseni oli pyytää myös tilaisuuteen paikalle tulleen Vihreän valtuutetun, kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtajan allekirjoitus kirjeeseen, mutta kun hän ei sitä allekirjoittanut, niin allekirjoitin kirjeen kuitenkin itse. Mitään virallista statusta tällaisella kirjeellä ei tietenkään ole, siinä on ainoastaan kunnan ajankohtaisia terveisiä. Mikään laki tai protokolla ei edellytä, että kunnanhallituksen puheenjohtajan olisi hyväksyttävä lausuntonsa etukäteen jossakin. Aikataulu oli hyvin tiukka ja oli jo muutenkin nähtävillä, että yhteydenottoihini vastattiin heikommin.

Henkilökohtaisuuksiin menosta esitettyjä väitteitä on vaikea ymmärtää. Olen koettanut tehdä yhteistyötä myös sellaisten henkilöiden kanssa, joiden tiedän haukkuneen minua kylillä. Poliitikassa täytyy jaksaa laittaa omat loukkaantumisen tunteet pois, vaikei se aina helppoa olisikaan. Olen ajatellut, että voimme opetella luottamaan toisiimme ja kasvaa yhdessä ihmisinä. Olen toki tuntenut useita kertoja, että minulta on vain odotettu virheitä, joihin päästään iskemään.

Eilen myöhään illalla sain viestin yhdeltä varavaltuutetulta. Viesti kertoo, että ellen vetäydy itse tehtävästäni, niin se ei vaikuta ainoastaan poliittisen urani jatkoon, vaan ylipäänsä työnsaantimahdollisuuksiini tulevaisuudessa. Että tässä mielessä kyllä henkilökohtaisuuksiinkin on menty. Kovaa on peli Sodankylässä.

Olen toivonut, että saisin yksilöidysti tietää kaikki ne syytökset, joita minusta on esitetty. Erilaisia huhuja olen kyllä kuullut, osa aivan perusteettomia ja helposti oikaistavissa. Otan niihin tarkemmin kantaa, kun saan minua koskevat väitteet yksilöidysti nähtäväkseni, jos tämä prosessi käynnistyy. Toivoisin kuitenkin, että nämäkin voimavarat voisimme käyttää upean kotikuntamme kehittämiseen. Meillä on niin paljon myönteisiä mahdollisuuksia edessämme.

Olen todella pahoillani, että me saamme nyt tämänkaltaista julkisuutta. Haluaisin kertoa Sodankylästä aivan toisenlaisia asioita. Mutta jospa tämän kautta tulee keskustelua siitä, minkälainen toimintakulttuuri kunnan asioiden hoitamisessa on ja miten sitä voisi kehittää, niin ehkä tästä prosessista voi sitten jotain hyvääkin seurata.

Haluan myös kiittää kaikesta palautteesta, mitä olen saanut viimeisen kahden viikon aikana, ei vain Sodankylästä, vaan muualtakin Lapista ja ympäri maata. Se on ollut todella mieltä lämmittävää ja voimaannuttavaa. Kiitos teille kaikille.

#sodankylä#politiikka

Liite 2: Vuosilomia koskevia dokumentteja

Vuosilomatiedot

Vuoden 2026 lomaa jäljellä 15 päivää

Vuoden 2026 lomaa käytetty 0 päivää

Vuoden 2026 lomaa yhteensä 15 päivää

Lomarahavapaata yhteensä 0 päivää

Säästövapaata yhteensä 0 päivää

Valitse käsiteltävä lomavuosi

Lomavuosi 2026

Lomaa jäljellä 15 päivää

Vuodella 2025 ei ole vuosilomia.

Lomaoikeus	Loman käyttö	Palvelusaika	Pohjatiedot
Tieto	Arvo	Ohje	
Lomavuosi	2026	Lomavuosi vvvv	
Käytettävissä	15	Kokonaislomaoikeus päivinä	
Maksettu lomakorvaus	0	Rahana maksetut lomakorvauspäivät päi...	
Lomakaudella pidetty	0	Paljonko lomasta pidetty lomakaudella (...)	
Lomaa jäljellä	15	Lomaa jäljellä päivinä	

Lomaoikeus	Loman käyttö	Palvelusaika	Pohjatiedot
Lomaa pidetty	0	Paljonko lomaa pidetty päivinä	
Lomarahaoikeus	7	Lomarahavapaoikeus	
Hyväksymättömät lomara...	0	ESS:ssä anotut, hyväksymättömät vapaa...	
Lomarahavapaita pitämättä	0	Lomarahavapaan säästökertymä	
Lomarahavapaita pidetty	0	Lomarahavapaa säästöstä	
Lomarahavapaaksi vaihde...	0	Lomarahavapaa säästöön	

Nämä vuosilomat on hyvä hyödyntää kesäaikana.

Asiakirjat

Asiakirja
Poissaolot Excel
Työaikatiedot Excel

Käynnistetyt ja valmiit tulosteet

Raportti	Valmistumisaika	Tila
Ei raportteja		

Nämä eivät ole minulla käytössä, koska minulla ei ole kellokorttia niin kuin muilla kunnan työntekijöillä. Muita syitä en tiedäkään.

Liiteluettelo erillisistä liitteistä:

Liite 3: kunnanhallituksen_puheenjohtajan_tehtavankuvaus_296930

Liite 4: Häirintäilmoitus 11.12.2025

Liite 5: elinvoimapalveluiden_talousarvio_2026_306001

Liite 6: Talousarvio -kokouksesta, 4.12.2026 (kelt.merkintä)

Liite 7: Mikko Maijalan valmisteleva asiakirja pyyntö

Liite 8: Työpäiviä (kesä-maalis)

Liite 9: Kuvia pyynnöstä kunnanhallitukselle käyttää delegoitua toimivaltaa 12.03.2026

Liite 10: Kuvia kansalaiselta saadusta viestistä ja kalenterista

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 47 pages before this page

Dokumentet inneholder 47 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 47 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 47 sider før denne side

Detta dokument innehåller 47 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende